

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

The oldest and biggest Lithuanian newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux journal Lituanien au Canada.

Seniausias tautinės demokratinės minties savaitraštis Kanadoje.

NR. 36 (1010) PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO METAI, 1966. RUGSEJIS-SPETEMBER 21. * XXV METAI * LITUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.

KOSTAS OSTRAUSKAS
/žūr. 7 ir 8 puslapius/

Eduardas Turauskas, visuomenininkas, žurnalistas, diplomatas šiomis dienomis mirė Prancūzijoje.

Kanados finansų ministeris Sharp susidūrė su sveikatos ministeriu McEachen, kai Sharp, susirūpinęs kova su infliacija, nukirto sveikatos ministerio Medicar

Ir Amerikos Jungtinių Valstybių prezidentas pradeda kovą su infliacija. Pirmąją apie tai informuoja spaudą.

PRAEJUSI SAVAITĖ

Praėjusios savaitės įvykių apogėjų sudarė Amerikos astronautų Charles Conrad ir Richard Gordon skriejimo erdvėse NEPA PRASTIBANDYMAI. Jie keliis kartus susijungė su bandymam skirtu skriejimo Agena nuokurio Gordonas nuėmė instrumentus ir buvo užsisėdęs raitas. Po to bandymų Gemini II, susijungęs su Agena, iškilo į aukščiausią orbitą, kaip dar niekas nebuvo iškilęs – iki 860 mylių arba apie 1,400 kilometrų nuo žemės. Iš to aukščio nuofotografavo žemę. Fotografijos išėjo labai geros.

SUDĖTINGI MANEVRAI kurlės padarė Conradas su Gordonu, įrodo, kad Amerikos astronautai yra labai išsipraktikavę veikti erdvėse ir tas rodo, kad jų pastangos nukristi į Mėnulį sparčiai artėja prie įvykdymo. Erdvių užkariaimas yra vienas nuostabių mūsų laiku žmogaus atsieklimų.

Greta šiu laiku nuostabių žmogaus atsieklimų te besilaiko dar nuostabus ŽMOGAUS ATSIKLIKIMAS kad ir šiais milžiniškos pažangos laikais žmonės vis dar nepajėgia visus žmogų ir žmonių lėčiančius klausimus spresti ramiai, taikiai ir kultūringai būdu, susėdę prie bendro stalo, ir daugelį klausimų bando išspręsti fizinės jėgos bei prievartos būdu, kas nebuvo, nėra ir niekad nebus teisinga ir kultūringa.

Šių teigimų akivaizdžiausias įrodymas yra naujasis RINKIMAI VIETNAME Hanojus tvirtino, kad

Vietnamo žmonės su Hanojum ir nori jo atėjimo, o rinkimai parodė, kad Vietnamo žmonės nori savarankiškai tvarkytis ir, ne žiūrint žiaurios propagandos, didelę daugumą pasisakė už Vietnamo laisvę ir savarankiškumą. Tokiu būdu pralaimėjo "šaltąjį karą", Hanojus su Pekinu sustrūpino veikti Vietnamą ir Ameriką.

GRASINIMŲ BŪDU, dėlko kilo susirūpinimas, kad gali kilti Kinijos karas su Amerika. Ir dėl to Belgijos politikas, nors jau pasitraukęs į atsargą – Spaak, pareiškė ypatingą susirūpinimą ir net šaukėsi pagalbos de Gaulle ir Gomulkos bei Rapackio. Bet jokia pagalba agresorių nevelkita, nes agresorius negrįdė nei Vietnamo žmonių balso, nei balso visų tu, kurie grįdė rimtų žmonių pasisakymą.

JAV prezidentas L. Johnson paryškino padėti:

AMERIKA SUTINKA baigti karą ir pasitraukti iš Vietnamo drauge su Vietnamu, ir tegul tada Vietnamas tvarkosi pats, kaip pa daugia jo tauta. Nieko rimtesnio, teisingesnio ir sąžiningesnio negalima dabar padaryti. Bet Hanojus ir Pekinas šį rimtą ir teisingą bei sąžiningą pastūlymą atmeta. Tat kas belleka daryti?

Fanatiškas partiečių nusistatymas vis dar nenugalimas

IR INDONEZIOJE Visa beveik tauta pasisako, kad ji pati nori valdytis ir tvarkytis, o Sukarno, kuris lojali vis dar laikomas prezidentu, pakartoti

našaukiasi į tautą leisti jam, marksistui, komunistiškai pertvarkyti Indoneziją. Jeigu žmonės to norėtų, gal tai ir galima būtų daryti, bet žmonės to nenori, o Sukarno fanatiškai bando kalbėti savo partinį nusistatymą.

Ir mūsų tėvynės LIETUVOS OKUPANTAS rusas nei protingesnis, nei išmintingesnis, nei sąžiningesnis, ir akiai fanatiškai deda visas pastangas jėga lietuvius tautą išnaikinti. Kadangi dabar didžiosios jėgos, kurios galėtų padėti lietuvius tautai kovoje už savo teisę, pernelyg užimtos ir interesuotos Rusijos nevelklumu, tai rusai laisvomis rankomis ir vykdo savo imperialistinius ir kolonialistinius ju atžvilgių planus. Tas jampalaipsniui ir sekas, ypač, kad gausios tautos išdaviku okupantui talkina, vietoj priešingai, ir turėdami patriotizmo ir sąžinės reikalauti žmoniškų teisių ir laisvės.

Paskutinieji laikai ir iš kitos pusės LIETUVIAMS NUOSTOLINGI.

Neseniai mirė vienas seniausių lietuvių patriotų Antanas Žmuidzinavičius; praėjusią savaitę mirė tremtyje dar du iškilūs lietuviai: visuomenininkas, politikas ir diplomatas Edvardas Turauskas ir rašytojas kunigas Stasys Budavvas; Lietuvoje mirė buvus Lietuvos banko Klaidėjoje direktorius Statkus, rusų buvęs ištremtas Sibiran už arktikos rato, kur neteko sveikatos ir peranksti mirė; Montrealyje mirė iš elvijos visuomenininkas D. Norkeliūnas, nusipelnęs Montreilio lietuvių kolonijai. St. Monica, Ka-

KAS NAUJA KANADOJE

DIDELIS SUSIRŪPINIMAS FINANSINIĄS REIKALAS

Kanados sostinėje įvyko vienos Kanados finansų ministerių posėdžiai su federalinės valdžios fin. ministru Sharp, kuris jau prieš posėdžius jau paskelbė federalinės valdžios principus: Federalinė valdžia provincijoms mokanti vadinamuosius biudžetų išlyginimus ir dar mažiau išsivysčiusioms duodanti daugiau šalpos. Tuo tarpu provincijų valdžios turi teltę pačios tvarkyti savo finansinius reikalus. Federalinės valdžios tikslas esąs atsipalaidoti nuo primokėjimų. Bet ateiityje dar kurį laiką mažiau pajėgoms dar bus mokama.

Ilforniijoje patakęs ant nuo Montreilio lietuvių kolonijai. St. Monica, Kalifornijoje, patakęs ant nuogų elektros laidų, tragiškai žuvo inžinierius Buntinas.

KOVA SU INFLIACIJA

Kilimas pragyvenimo kainų ir ryšium su tuo nuo latiniai streikai nepaprastai pradėjo trukdyti normalią gyvenimą eiga ir kenti pažangai. Todėl valstybės dabar susirūpino kovoti su infliacija. Ši kova pradėta Anglijoje, bet dabar persimetė į Vakarų Vokietiją, Ameriką ir Kanadą.

Tai yra nepaprastai svarbus klausimas. Jeigu būtų stabilizuotos kainos, būtų pašalinti streikai ir sustaityti rimtos pažangos sąlygos. Bet ar tas pavyks padaryti?

ŽINIOS TRUMPAI

● Indonezijos inteligentių organizacija pareikalavo Sukarno atsistatydinti ir atiduoti jį teismui, nes jis iš demokratinės valstybės padarė Indoneziją diktatūrą, suardė šalies ūkį ir nu-

vertino Indonezijos tautą.

● Amerikos leitenantas Dangle pabėgęs iš Hanojaus nelaisvės papasakojo kaip komunistai ten kankina karo belaisvius, buvusių laisvą per gatvę; išna rinėja sąnarius ir tt.

● Indonezijos gen. Nausutlon, kurį Sukarno pavarė iš kariuomenės viršininko pareigų, dabar būdamas parlamento pirmininku, pareiškė, kad buv. užs. reik. min. Subandrio, kuris drauge su Sukarno privedė Indoneziją prie sukilimo, bus atiduotas į teismą.

● Kinijos komunistams tebesilautejant krašte, ne tik tai žmonės piktinasi, bet ir Europos šalių komunistai pasipiktino ir pareiškė pasmerkimą anglai, prancūzai, italai ir tt.

● Kinijos komunistai pradeda akciją prieš Ču-En-lajų, – turbūt ir ji pavarys iš pareigų, nes spaudoje pasipylė kaltinimai, kad jis norėjęs pagrobti iš Mao Tse-tungo valdžią.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

ANSAMBLIS "LIETUVA" anksčiau neformaliai vadintas "Švedo" ansambliu, siunčiamas koncertuoti į Ulanovską – Lenino gimtinę /buv. Simbirską/. Ryšium su Lenino jubiliejumi, ten rengiama ir lietuvių "kultūros dekada" – dešimtadienis. /Elta/

● Pas Tito lankėsi Prancūzijos užs. reik. min. C. de Murville, kuris mezga ryšius su rytu Europos valstybėmis, vis daugiau atsi palaidojančiomis nuo Maskvos.

● Irano šachas Budapešte pasirašė kultūrinio bendradarbiavimo sutartį su Vengrijos vyriausybe.

● Indonezija daro žygius grįžti į Jungtines Tautas.

● Filipinų prezidentui Markos lankantis Vašingtone susitarta dėl JAV paramos Filipinams – JAV duoda kelis šimtus milijonų dol.

● Etiopijos karalius Haile Selassie pareiškė, kad Somaliya yra dalis Etiopijos ir jai turi priklausyti.

● JAV senatas nutarė pagal Mansfieldo pasiūlymą svarstyti JAV karo dalinių Europoje sumažinimo klausimą. JAV vyriausybė sako kad tai esąs nesava lais klausimo kėlimas.

● JAV pardavė Rusijai radio izotopų esą endokrinologijos moksliniams tyrimams, bet kas sukontroliuos, ar Rusija nepanaudos jų karo reikalingai?

● Šį antradienį prasidėjo Jungtinių Tautų generalinis susirinkimas, kuriame dalyvauja 75 užs. reik. ministrai. Dienotvarkėje 90 klausimų.

● U Thant atsiskakė statyti savo kandidatūrą į gen. JT O sekretorius.

ETNOGRAFIJ, tautosakininkų, kalbininkų ir dailininkų būrys, vadovaujamas istorijos mokslų kandidato V. Millaus, šią vasarą lankėsi Rimšės ir Gaidės apylinkėse /i rytus nuo Dūksto/. Surinkę daug medžiagos apie to krašto verslus, amatus, techniką, užrašinėjo dainas, pasakas, padavimus ir kitą kalbine medžiagą. Po to krašto tyrininkų grupė išvyko į Eržvilko apylinkes, ties Jurbarku. /Elta/

ŠIAULIŲ GYVENTOJA pavarde Pragarauskaitė, parašė į Tiesą, Vilniuje: – Labai norėsiu nusipirkti drabužių, tinkamų ekskursijai: pradedant batais ir baigiant galvos apdaraus. O dabar parduotuvėje net padaraus maudymosi kostiumo ar gražaus chalato. Nėra. Madu žurnaluose gražu žiūrėti ir turistus ar poilsiautojus, o parduotuvėje stūlo pirkti prieš keletus metus siūtus drabužius. O apie akinius nuo saulės, tai ir kalbėti neverta. /Elta/

Į MOKSLUS Kauno Medicinos Instituto šį rudenį į pirmą kursą priėmė 520, Žemės ūkio Akademija /dabar įsikūrusi už Aleksoto/ – 600, o Politechnikos Institutas – į dieninius, vakarinius ir užakinius skyrius – 4,400 pradedančiųjų studentų.

DRUSKININKUOSE stato naują 1000 vietų /il aukštų/ sanatoriją, kurioje bus ir 800 vietų koncertinė salė. Sanatorija prilimsinti poilsiautojus ne tik iš Rusijos, bet ir iš užsienio. /E/

● Čekoslovakijoje vyksta didžiausi po karo manevrai, dalyvaujant ir rusams.

Tai mergaitės susidomėjo Prancūzijos prezidentu de Gaulle, o gal jis jomis... sako jį sveikina.

Amerika nenustoja klabinusi Kinijos komunistų duris. Matome kaip JAV atstovas Lenkijoje, Gronouski /de šinėje/ tariasi su komunistinės Kinijos atstovu Varšuvoje /katrėje/ dėl santykių išsiaiškinimo.

DOMINIKUI NORKE LIŪNUI mirus, gili užuojauta jo žmonai, dukteriai, sūnui visiems giminėms. Vilniečiai: Vaclo, Tamulevičius Vlad, Kvietninkas.

A + A DOMINIKUI NORKE LIŪNUI MIRUS, jo žmonai PETROLEI, dukrai JULIJAI, sūnui ALBERTUI ir šeimai liūdesio valandoje reiškia gilią užuojautą. Broliui Jocali su šeimomis.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDZIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

Administratorius Pranas Paukštaitis

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 6.00 Canada \$ 6.00

Amerika ir P. Amerika... \$ 6.50 America & S. America \$ 6.50

Visur kitur..... \$ 7.00 Other Countries \$ 7.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbiniai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

DR. ALGIRDAS BUDRECKIS

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto narys, Lapkričio 13 die-
nos žygio į Jungtines Tautas orga-
nizatorius ir vienas veiklų jau-
nosios kartos visuomenininkų kal-
ba

KANADOS LIETUVIAMS

/Antra dalis ir pabaiga/

Kanadoje yra jaunų ta-
lentų: būsimų poetų ir rašy-
tojų. Reikia juos skatinti.
Jei dirva bergždžia, tai
joks grūdai nedygs. Jei vi-
suomenės sudarytos sąly-
gos kūrybai bergždžios, tai
atsiras mažai kūrėjų. Vi-
suomenė turėtų atskleisti
jauniems kultūrininkams
lituanistikos lobynus, supa-
žindinti juos su lietuvių
vertybėmis, o po to, jie pa-
tys skais naujus takus.

Tiek bendruomenė, tiek
kūrėjams siūlomos sekan-
čios galios: išsaugokite
prasmingas lietuvių tradi-
cijas, bet, antra vertus,
nebljokite nusikratyti to,
kas jau neturi prasmės.
Kad netaptume sintetine
tautos atšaka, turim sekti
Lietuvos kultūrinių raidą,
o taip pat semtis viso to,
kas gali būti naudinga ir
nepriešinga tautos būdai
iš kitų pažangių kultūrinių
tautų.

Trumpai tariant, kultūr-
nešį uždaviniai yra tokie:

Pirma, išsaugoti pras-
mingas bei teigiamas lie-
tuviškas vertybes;

Antra, gintis nuo neigia-
mų įtakų, pasinaudoti tei-
giais laisvojo pasaulio
kultūriniais laimėjimais;

Trečia, įgyvendinti nau-
ją kultūrinę sintezę iš se-
mų vertybių ir naujų idėjų;

Ketvirta, perduoti savo
patyrimą ir siekimus jau-
natai kartai ir ją išauklėti
suampančiai su Lietuvos
-kamieno tikrųjų siekimų
dvasia.

Uždaviniai yra sunkūs
ir reikalauja milžiniško
ryžto. Atletis karta turės
būti veikli ir pažangesnė
už dabartinę kartą, jei no-
rės minėtus uždavinius į-
veikti. Vadinas, prieš mū-
sų kartą iškyla atsakingas
darbas-paruošti dirvą ki-
tai, išganingai kartai! Ka-
nados lietuviai, ar būsite
pasiryžę tai įgyvendinti?

Didžios tautos bręsta
varguose. Mūsų tautos ne-
lygi kova įgyja episką, did-
vyrišką atspalvį, ypač tuo-
met, kai mes pradėdam na-
grinėti 1941 m. sukilimo el-
gą, partizanų karą ir fak-
tą, kad nežūrint fizinės ir
dvasinės prievartos, lie-
tuvių dvasiškai nepasidavė
didžiuliusi slektams.

Pernai buvo jaunimo žy-
gis į Jungtines Tautas,
šiais metais Pasaulio Jau-

nimo Kongresas iškėlė
Jungtinės Tautų peti-
ciją, reikalaujančią laisvės
pavargtą Lietuvai. Šitie
du įvykiai-skaudūs smū-
giai Sovietams ne dėl to,
kad jie padarė stebuklus,
bet todėl, kad po dvidešimt
penkerių metų atsiranda
nauja karta, kuri priima
kardą uoliai testuoti Lie-
tuvos vadavimo kovą. Sovie-
tai tikėjosi, jog Lietuvos
nepriklausomybės atstaty-
mo sėkimas baigsis su
senąja karta, o staiga pas-
rodė nauji žmonės su ener-
gija ir sumanumu, kurie
naujais metodais verčia
Sovietus laužyti galvas.

Naujam veikimo vėjui
papūtus, ar gali senos ža-
rijos užgesti? Jaunimui
atėjus į kovą, ar gali vy-
resnioji karta pasitraukti
iš ilgalaikės kovos? Ne! Dabar
kaip tik laikas suintensy-
vinti pastangas. Kiekviena
visuomeninė organizacija
kiekvienas patriotas lie-
tuvis, nežūrint amžiaus ar
sugebėjimų, privalo įsi-
jungti į laisvinimo kovos
suaktyvinimą. Tik reikia
vengti dvilypinimo ir pa-
stangų elkojimo.

Kovoje dėl Lietuvos at-
statymo kiekvienas krašto
lietuviai užima svarbų
strateginį barą. Kanada
ypatingai privalo suvaldin-
ti svarbų politinį vaidme-
nį kovoje dėl Lietuvos at-
statymo. Visi gali būti nau-
dingi broliams ir sesėms
anapus geležinės uždan-
gos. Jų burnos sučiuptos
bolševikų. Bet mes esame
laisvi. Užtat, privalome
kelti pavergtųjų bylą. Kiek-
vienas doras, tiesus žmo-
gus neapkenčia neteisy-
bės. Sveikas žmogus iš
prigimtės ieško teisybės.
Dar labiau, kai jo artimas
skriaudžiamas. Mūsų šaliai
skriaudžiami ir išnaudo-
mi savame krašte. Todėl
mes verčiame ne tik pareigą,
bet ir prigimtį reikalau-
ti, kad Lietuvos skriaudos
būtų atitaisytos.

Tai nepadarysim vien
minėjimais ar susirinkimais
elms savųjų tarpe. O ne!
Tokie susirinkimai paryš-
kina bylą mums patlems.
Juk Sovietų nusikaltimai
prieš Lietuvą yra mums
gerai žinomi, iki įkyrėji-
mo. Reikia šaukti iš visą
pasaulį. Niekas mums ne-

Didelis laimėjimų vėjus savai spaudai

kanados

LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖ

Krašto Valdyba, 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont

KLB KRAŠTO TARYBOS METINIO IR SPĖCIAUS
SUVAŽIAVIMO DIENUOTVARKĖ

KLB Krašto Tarybos
metinis suvažiavimas ir
specialus suvažiavimas
statutui keisti šaukiami š.
m. spalio mėn. 8-9 dienomis
Toronto, Priskikimo
parap. muzikos studijoje
/1021 College St./ šia die
notvarkė:

Metinis suvažiavimas.
Šeštadienį, spalio mėn.
8 d., pradedama registra-
cija 10 val. ryto. Darbu pra-
džia 11 val. ir posėdžiauja-
ma iki 3 val. p.p. šia tvar-
ka:

1. Atidarymas,
2. Invokacija,
3. Prezidiumo sudary-
mas,
4. Komisijų sudarymas,
5. Sveikinimai,
6. Pereto suvažiavimo
protokolo tvirtinimas/pro-
tokolas išsiuntinėjamas ta-
rybos nariams iš anksto/.
7. Pranešimai apie Kra-
što Valdybos veiklą:

a/ pirmininko,
b/ kultūros komis. pirm.,
c/ švietimo komis. pirm.,
d/ jaunimo sekci. pirm.,
e/ Politinio Komiteto ir
Baltų Federacijos pirm.,
f/ Šalies Fondo pirm.,
g/ Izdininko.

Kiti vienetu pranešimai:

simpatizuos, nieks mums
nepadės, jei mes tylėsime,
jei mes draugų neieško-
sime. Mes rasime užtar-
ę tik tada, kai parodysim
pasauliui, kad mums rūpi
Lietuvos likimas. Konkre-
čiai, Kanados visuomenė
mums lietuviams pritar-
ti tik tada, kai patys demons-
truosime, kad brangina-
me savo kultūrą ir kad ko-
vojame dėl Lietuvos lais-
vės. Tat, kaip tas margas
genys, kalkime į pasaulio
sąžinę tol, kol sulauksi-
me atgarsio. O tam tiks-
lui reikia daugiau kaip vie-
no žygio, tam tikslui rei-
kia visų nuolatinių pastan-
gų.

Kažkodėl mes lietuviai
neįvertiname santykių su
nelietuviais svarbos. Mes
dažnai dejuojame, kad ma-
žai kas remia Lietuvos by-
lą, kad niekas nerašo apie
lietuvių. Bet iš savo pu-
sės ką darome? Sėdime
rankas sudėję ir laukiam,
kad kitataučiai prisistatytų,
kurie užfartų mūsų by-
lą. Aišku, niekas nepasitū-
lo. Ar tik ne mes patys
kalbi, jei Kanados visuome-
nė užmiršo, kad egzistuo-
ja lietuvių tauta? Kad So-
vietai užgrobė Pabaltijo
respublikas? Iš kur tie
draugai gali atsirasti, jei
mes tylim arba tik tarp sa-
vęs skundžiamės?

Ar Lietuva daug laimės,
jeigu lietuviai dės viltį į
Jungtines Amerikos Vals-
tybes? Vargu. Ar Ameri-
kos vyriausybė įgalios sa-
vo ambasadorių prie Jung-
tinių Tautų iškelti ten Lie-
tuvos bylą? Ar nepribren-
do laikas Kanados lietu-
viams daryti žygius į pa-
lamentą bei vyriausybę
Otauvoje? Ar nepribren-
do laikas spausti Kanados val-

a/ Tautos Fondo,
b/ Lietuvių Fondo,
c/ Revizijos komisijos,
d/ Garbės Teismo,
e/ Expo 67 Lietuvių Die-
nos,

f/ Kanados Šimtmečio lie-
tuvių leidinio komisijos.
8. Diskusijos dėl prane-
šimų /eilės tvarka/.

9. KLB apylinkių prane-
šimai /po pranešimo žo-
džių, iškeltami raštu suva-
žiavimo sekretoriui/.

10. Diskusijos dėl apy-
linkių pranešimų.
Sekmdienį, spalio 9 d.

9 val. ryto:
11. Samata 1967 met.

12. Krašto Valdybos pa-
pildymas,

13. Revizijos Komisijos
rinkimas,

14. Rezoliucijų priėmi-
mas,

15. Suvažiavimo uždary-
mas.

Specialus suvažiavimas-
įvyks šeštadienį, spalio 8
d. 4-7 v.v. Dienotvarkėje
čarterio ir statuto kelti-
mas. /Išsiuntinėjama raš-
tu iš anksto/.

A. Rinkūnas,
Krašto Vald. pirm.
L. Tamošauskas.
Sekretorius.

džią įnešti Lietuvos klau-
simą į Jungtines Tautas?
Realiai žūrint, toks kra-
štas, kaip Kanada, turintis
parlamentinę demokratiją
ir tradicijas, greičiau ga-
lėtų iškelti mūsų reikalą
pasaulio forume negu Va-
šingtonas.

Galkyla klausimas, kas
kas iš mūsų gali veikti po-
litikus ir kur reikia dary-
ti spaudimą? Trumpai ir
drūtai: visi lietuviai gali
ir turi veikti krašto viešą
ją opinią, ypač čia gimimiai
ir jaunimas, nes jie geriau
sąkalba anglų kalbą ir pran-
cūziškai. Bet, visi tautie-
čiai, kurie nesidrovi lie-
tuvo vardo gali supažindinti
krašto visuomenę su mū-
sų reikalais. Visi sąžiningi
lietuviai sąlyty su kana-
diečiais galėtų būti saviš-
kių diplomatais. Asmeni-
nis kontaktas dažnai efek-
tyvesnis už straipsnius ar
formalias delegacijas. Net
asmens parašytas laišku-
tis, atkreiptas į tam tikrą
įstaigą, turi tiek pat sūvo-
rio, kaip ir oficialus me-
morandumas. Tik venkite
plogos demagogijos ar fa-
riziejiško įžūlumo. Kana-
diečiai nemėgsta verkšle-
nimo ar perdėto sentiment-
to. Atminti, kad mes ne
labai suinteresuoti pavel-
ti krašto plačiausias ir pil-
klausias mases, iš to ma-
ža naudos. Štai ir prie klau-
simo, ką imponuoti?

Į pačią valdžią turėtų
kreiptis tik veiksniai ar
gerai lietuviškais reika-
lais susipažinęsi delega-
cija. Bet į valdinius sluoks-
nius, į visuomenės elitą ir
į susidomėjusius sluoks-
nius gali visi kreiptis, pa-
vieniui ir organizuotai.
Labai klaidinga galvoti,
kad visa iniciatyva ir visa

akcija turėtų kilti iš To-
ronto ir Montrealio. Žino-
ma, šitie didmiesčiai turi
strateginę reikšmę poli-
tikoje. Tačiau ir kitos kolo-
nijos turi daug progų ir ga-
limybių pasidaryti Lie-
tuvos naudai.

Toronto ir Montrealy
yra daug galimybių pasi-
reikšti. Tuose miestuose
yra eilė kolegijų ir univer-
sitetų. Ar mūsų studentai
negalėtų pasireikšti politi-
kuojančių studentų tarpe?
Ar jie negali rašyti moks-
linius darbus. Lietuviško-
mis temomis? Ar jie nega-
lėtų parūpinti lituanistinės
medžiagos mokyklų bibli-
otekoms? Mūsų profesio-
naliai turėtų įstoti į profes-
nes ir visuomenines orga-
nizacijas. Šitos organizaci-
jos dažnai surengia paskai-
tas ir diskusijas. Ar mūsų
kai profesionalai negalėtų
veikti į juos, pareferuoda-
mi kanadiečiams žinias
apie komunizmo pasekmes
Lietuvoje? Profesinės or-
ganizacijos leidžia ir žur-
nalus. Pavyzdžiui, ar nega-
lėtų mūsų kuris nors ra-
štingas realtinių parašy-
ti straipsnį savo profes-
ijos laikraštyje apie Lie-
tuvos ūkinį išnaudojimą? Čia

kaip tik yra atdaros durys
jaunimui. Iš tokio santykia-
vimo būtų triguba nauda:
pirma, Lietuvos byla būtų
keliamą įtakingųjų tarpe;
antra, didmiesčių lietuvių
bendruomenių darbai ir
siekimai būtų išpopuliarin-
ti; trečia, tie individai, ku-
rie būtų tarpininkais, atlik-
tų teigiamą darbą iš lie-
tuviško taško ir, be to, jiems
patlems būtų naudos iš to-
kių santykių. Yra daug gali-
mybių, tik reikia susipras-
ti ir dirbti.

Mes neįvertiname kita-
taučių spaudos svarbumo.
Neužtenka tik parašyti ži-
nutę ir nuslysti į redakci-
ją. Reikia susipažinti su
vietos spaudos žmonėmis,
rasti draugų publikistų tar-
pe. Tas pats ir su Kanados
bažnytine spauda. Katoli-
kiški ir protestantiški lai-
kraščiai mums labai gerai
parašytus straipsnius.
O kiek temų gi turim apie
bažnyčių ir tikėjimo per-
sekiojimą, apie idomias
lietuviškas religines tra-
dicijas, ir panašiai.

Darykime įtakos parla-
mentams. Bet kartu ne-
užmirškime pademonstruo-
ti savo dėkingumą tiems,
kurie dirba mūsų naudai.
Mandagumas reikalauja,
kad individas padėkotų sa-
vo geradariams. Tas pats
ir su kolektyvu-su ben-
druomene.

Gerbiamieji, reikia ap-
dairumo, reikia sumanu-
mo, bet visų pirma, reikia
norą išpopuliarinti mūsų
reikalus kitataučių tarpe.
Tikimės, kad susirinkę tau-
tiečiai tryliktoje Kanados
Lietuvių Dienoje negrįš į
savo provincijas ir mies-
tus be pažado gyvau pas-
reikšti savo bendruomenė-
je, ir plačioje Kanados vi-

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Independent Lithuania
7722 George Street LaSalle
Montreal, P.Q. Canada.

LAIMĖJIMAI
3 ŽEMĖS SKLYPAI

Žemės sklypas Nr. 220 - 6000 sq. pėdų
" " " Nr. 229 - 6000 " "
" " " Nr. 230 - 6394 " "

Visi sklypai randasi Montreale priemiestyje
Francis de Sales, country of Laval.
Sklypų vertė 1000.00 kiekvieno.

Laimėjimų paskirstymas įvyks 1967 m. NL Spaudos baliaus metu.

5 Tickets -- Donation \$3.00.

DOMINIKUI NORKELIŪNUI
mirus, Albertui Norkeliūnui ir giminėms
nuoširdžiai užuojautą reiškiamo
Marytė ir Vacys Žižla.

DOMINIKUI NORKELIŪNUI
mirus, jo artimiesiems reiškiamo gilią užuo-
tą.
M. ir B. Makauskai.

JONUI MATUSEVIČIUI
mirus, Andriui Matusevičiui ir giminėms
giliausią užuojautą reiškia
Lietuvių V.S.-gos Ramovės
Montrealio Skyrius ir Valdyba.

DOMINIKUI NORKELIŪNUI
mirus, jo žmoną Petronelę, dukterį Juliją,
sūnų Albertą ir jo šeimą nuoširdžiai užjau-
čiame.
Sofija ir Juozas Skučai.

DOMINIKUI NORKELIŪNUI
mirus, šeimą, giminės ir artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame
Povilas Narbutas.

suomenėje. Tikimės, kad vi-
si pasilemsime jaunatviš-
ko entuziazmo atnaujinti
kovas dėl Lietuvos!
Eikime visokeriopais
keliu, kovokime visais
būdais kol tikslas bus at-
siektas: kol Nepriklausomą
Lietuvą Respubliką, demokratinius, tautinius
ir teisingais pagrindais
bus atstatyta!
BŪKITE LOJALŲ KA-
NADIEČIAI, BET KARTU
BŪKITE LIETUVIAIS VI-
SUOMET!

Canadian Vickers Ltd. Machine Shop pasiūlymai

- Milling Machine Operators
- Electrical Inspectors
- Radial Drill Operators
- Mechanical Fitters
- Assemblers
- Planer Operators
- Lathe Operators
- Electricians
- Vertical and Horizontal

Suinteresuotieji turi būti pilnai prityrę, sugebą naudo-
tis brėžiniais ir mokėti patys nusistatyti mašiną.

NORMALUS DIRBANČIŲJŲ SOCIALINIS
APROPINIMAS.

Kreipkitės asmeniškai Employment office
4970 Notre Dame East. Montreal, P. Q.

Du svarbūs klausimai

/Dėl Lietuvos valstybės pradžios, tęsinys iš praeito NL numerio/.

4/"Pagal ją/t.y.pagal kroniką - metraštinę. PB./ pas Galičio-Volynės /taigi, Volynės-Volynės kniazemėnos, ir žr. "3". PB./ kuni gaikščius tais metais /žr. "1". PB./ atvyko 21 lietuvių didikas ir sutarė taiką". O pačiame metraštyje yra ki taip, t.y. šitaip: "... prislaša kniazė Litovskis kniazė Romanovis-Romanovis... mirė dajušče-dajušči - Lietuvos-Lietuvių kunigaikščiai /ne: didikai! / atsiuntė /ne: atvyko! / talką duodant-duodą-duodantys. t.y. reikia suprasti, Lietuvių kunigaikščiai nusiuntė savo pasiuntinius pas... kunigaikštienę Romanovienę... su /Valuinės žeme! / talką suteikiančią sutarti mi.

Taigi, mūsų kunigaikščiai /ir jų tarpe kunigaikštė/ patys nevyko iš visų Lietuvos kraštų į tolimą anų laikų kelią, antra vertus, nepalikdami savo valdų be niekur nieko, ir tai logiška, tikslu bei aišku. 5/Metraštyje yra 4 kartus minėti tik kunigaikščiai, o ne didikai: "kniazė Litovskis"; "imena Litovskich

Kai su noru dirbama, niekas nesunku, o prie įdomaus užsiėmimo ir stebėtojų netrūksta. Taip vaikai dirba Čikagos lietuvių Montessori daugijos Valke namelių vaikų darželyje. Kairėje du vyrai matyt ruošiasi skirti per šiaurės ašigali, o dešinėje atrodo projektuojama zoologijos sodnas. Visi tai įdomūs užsiėmimai. Nuotraukos V. Juknevičiaus

RAŠO PETRAS BŪTĖNAS

kniazė"; "a Žemotskij-Žemotskij kniazė"; "se kniazė Diavoltvy-iz lotvy N -a se litovskim kniazemėna E"-Lietuvos, Lietuvių kunigaikščiai; Lietuvos lietuvių kunigaikščių vardai; o Žemaičių kunigaikščiai; o šie kunigaikščiai iš Lietuvos-iš Lietuvos-o šie kunigaikščiai lietuviams vardai. -Vadinasi, nėra nė vieno didiko, "didžiūno", magnato, LKV priminimo. Bet pasaulyje ir plačiau yra literatūros, kur Lietuvių istorija panašiai iškrapoma. 6/Metraščio variante suminėta ir Latvija, kurios kunigaikščiai lietuviškųjų asmenvardžių. Literatūroje neaptikau tai aiškinant. O šis Latvijos atvejis itin įdomus iš 1219 ir ankstesnių metų. Bus galvojimo specialistams profesionalams istorikams ir Lietuvos tautos vardžios nustatymojoams, aiškintojams ir geografams. Ligšiolines kaiku-rias istorikų tezes, žiūrėk teks persvarstyt ir net gal pakeisti įdomesnėmis. Žiūrėk, vėl su visu aštrumu iškilis Mindaugo Varutos, 1253 metų sen. slav. Vorouta/Ipatijaus metraštis; Bg

1.131/ pilies-tvirtovės reikalas /žr. A. Šapoka, Lietuvos ist. 52/. Mat, kaip kurie mūšiai istorikai vietovardį Varutą, t.y. tikrinį žodį, čia tūkšt-brūkšt, jau yra degradavę ligi bendrinio žodžio, gerai neįsiskaitydami, visiškai klaidingai supratę K. Būgos aiškinimą. Bg. I. 135 p., o dėl klaidin gumo žr. LE. 18. 497 p. 1-ą skiltį iš viršaus; Liet. Kat. Akad. Metraštis. I. Roma. 1963 m. 72 p. 94 išnaša; ir iš dalies LE. 34. 538 p. Vo ruta. Tai fatališka klaida, kurią istorikai turėtų viešai greičiau atitaisyti, pra nešdami, jog Voruta yra tikrinis žodis ir Mindaugo pilies-tvirtovės pavadinimas. Kodėl LE-oje rašoma Vpruta, o ne K. Būgos nustatytosios žodinės lyties Varuta, kuri kaip pilis Ipatijaus metraščio vadina masen. slav. grad Vorouta "miestas Varuta"/žr. V.T. Pašuto, Obraz. Lit. gos. 261, 298 ir 379/?

Be to, LE 34. 538 p. išspausdinta, kad Varutos pilis stovėjusi "ant Varo upės kranto", o reikia Varito: Varus 2-šventosios, Neris kairys įtakas 5 km. aukščiau-šiauriau Anykščių vlsč., Utenos aps., ir Variukas 2-ano Varius įtakas šiauriau Anykščių, Šeimiškėlių k. /Lupež 185/-Varius, -rius 2 ir Varis, -to 2, yra 17 km. ilgio /LE.

33.138/. Ten visur žmonės tegirdėdavau tą upelį vadinant Varis, -to 2. 7/Ano istoriko anonimo pa-leistas yra tarsi istorinis terminas "kunigaikštukai", o tai yra pramanas. O Galičio-Valuinės metraštis Lietuvos valstybės kunigaikščius rūšiuoja, bet jų nepravardžiuoja, ir žr. "8". Daugiau bus.

PAREIŠKIMAS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS ŠILUVOS KOPLYČIOS REIKALU.

Paminklai yra statomi įamžinti didžiųjų veikėjų ar istorinių įvykių atminimui. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo statomi paminklai tautai nusipelnusiems veikėjams pagerbti. Tu buvo slekama iškelti ir veikėjų nuopelnai visai tautai, ir siekiama išlaikyti tautos idealo testinumą. Ar to paties stekla Šiluvos koplyčios Vašingtone statytojai?

Savo laiku lietuvių katalikų spaudoje vieno aukšto dvasiško buvo pareikšta, kad Šiluvoje pasirodžiusi Marija išgelbėjo lietuvių tautą nuo Reformacijos tva no, kuris tariamai nešė Lietuva dvasinį ir fizinį sunykimą. Nors paskutiniuoju laikų tokių, mus lietuvių evangelikus žeminančių pareiškimų, katalikiškoje spaudoje venglama, tačiau pats Šiluvos koplyčios Vašingtone statymas liudija, kad laikomasi savo seno nusistatymo.

Rimtai ir nerimtai...

komentarai, pastabos ir pasikalbėjimai su jumis ir savim.....

Kadaise buvo skundžiamasi, kad literatūrinių konkursų ir premijų esą per daug, kad rašytojai per daug išpaikunami, kad kitos sritys lieka nuskriaustos... Šiandien ir tokių balsų nebesigirdi, ir apie knygas bendrai puse burnos tekalbama. Todėl toks faktas, kad Vinco Krėvės literatūrinė premija tebevyvta, nėra atsitiktinis ir įprastas reiškinys. Kadaise montrealiečių sugalvota, įsteigta ir paremta literatūrinė premija ir liko vieninteliu tokiu reiškiniumi visoje mūsų išeivijoje. Tiesa, pastaraisiais metais šiai premijai nebuvo lengvas gyvenimas, bet, nors ir po trėjų metų laikotarpio, ji, štai, vėl bus įteikta dramaturgui Kostui Ostrauskui. Kostas Ostrauskas skaitančiai ir teatrui besidominčiai auditorijai yra gerai žinomas. Dideliu pasisekimu praėjo "Kanares" pastatymas Čikagoje. Premijuotosios knygos "Pypkė" buvo pastatyta Antano Škemos Santaros-Sviesos suvaziavimo metu. "Kanares" buvo išleista atskiru leidiniu. 1963 metais pasirodė ir "Zaliojojo lankelė", kuriai dabar paskirta šeštoji Vinco Krėvės literatūrinė premija.

Džiaugiantis pačia premija, naujųjų laureatų ir linkint tos premijos šeimininkui Lietuvių Akademiniam sambūriui tolimesnės geros kloties, vis dėlto, verta susidomėti tos premijos ateitimi. Daug kartų yra tekę girdėti, kad, štai, gerai, kad tokią premiją turime, kad sielojamės lietuviškų žodžių, kad nepamirštame knygos, bet labai dažnai tie patys žmonės nepasirengdavo atvykti į premijos įteikimą. Todėl ir norėtusi šalia visu gerų linkėjimų laureatui bei visiems kitiems palinkėti montrealiečiams ateiti į premijos įteikimo vakarą. Tasai balius skiriamas, tiesa, linksmyboms, bet šalia linksmybių kiekvienas atsilankęs galės išgirsti lietuvišką žodį ir dainą ir grįžti namo ramia sąžine, žinodamas, kad tikrai parėmė svarbų kultūrinį darbą.

Šiandien tokie graudenimai gal ir skamba keistokai, bet po daugelio metų bus visiems mums smagu prisiminti, kad tesėjome užsimotą darbą. Kad premija išlaikėme ir parėmėme tiek daug lietuvių rašytojų. Kad jaunajai kartai šalia prakalbų ir pamokymų palikome ir ką nors k o n k r e t a u s. Palikome Vinco Krėvės vardo verta palikimą.

Renikas Nagys

Šiluva neišreiškia tik dvi lėtos didžiulės visa lietuvių tauta, nes juk su Reformacijos sužlugdymu buvo pakirsti lietuvių tautos valstybinio, tautinio ir kultūrinio nepriklausomumo pagrindai. Istoriniai faktai rodo, kad po tariamo Marijos pasirodymo Šiluvoje Lietuva pradėjo žengti nuo smukto keliu, kurį ją nuvedė į nepriklausomybės netekimą.

Aplamai, kai Marija rimama su Šiluva, ji netenka čioniško vertybių, kurios to pagarbumo, kuris jai priklauso, o ne skaldyt, krakš klauso kaip tai, kuri pastarnavo Dievo reikalams. Juk po Marijos vėlavą per 200 metų Lietuva kryžiuočiu ir kalavijuočiu buvo nešamas žudantis kardas, kiek vėlavau Marijos vardu buvo nutautintos lietuviai masės naudai tuo tautai.

Mes lietuviai evangelikai gliaul apgalestaujame kad statoma Šiluvos koplyčia primena skaudžius mūsų tautai patyrimus, ir tuo pačiu palaikoma sena kitiems neapykantos dvasia.

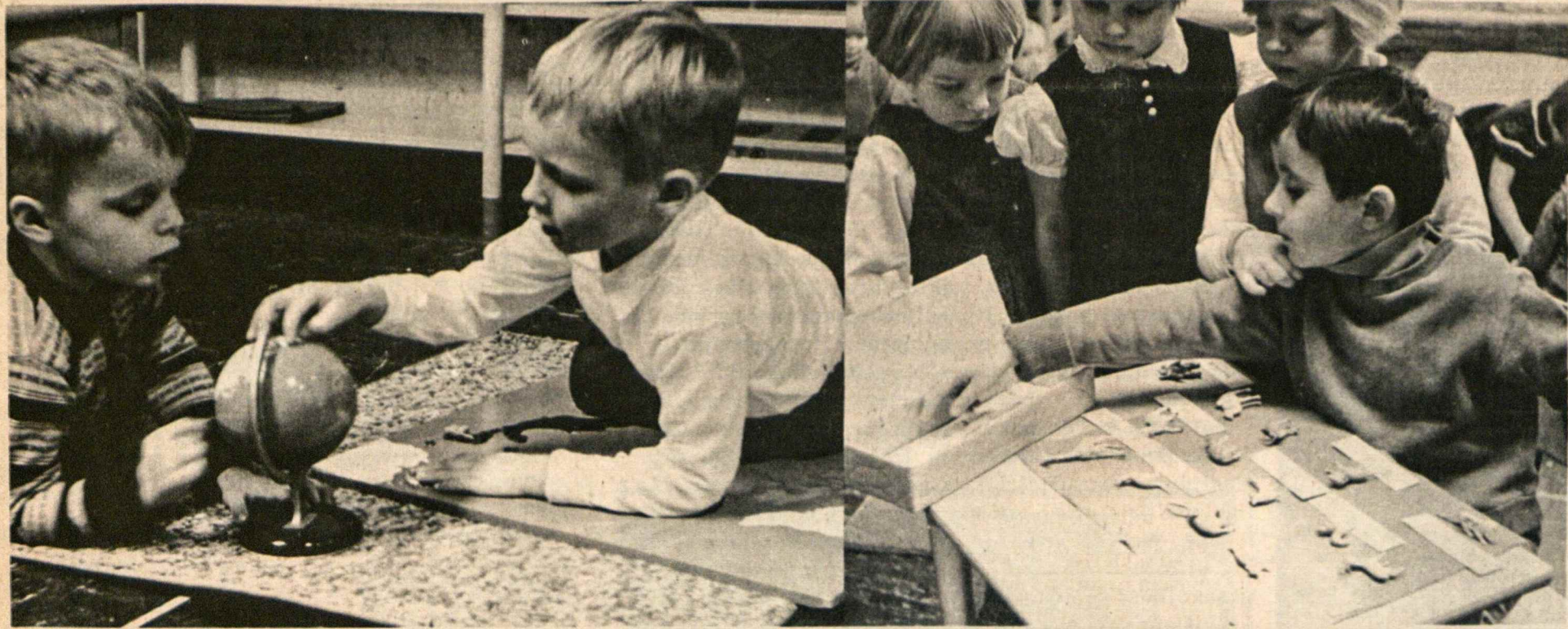
Primename bro'iams lietuviams evangelikams, kad statoma Šiluvos Marijos Vašingtone koplyčia siekiama mūsų religinių vertybių nužeminimo, ir to dėl mes negalime nieko bendro turėti nei su stato makoplyčia, nei su rengiamu lietuvių katalikų religinio kongresu.

Lietuvių Evangelikų Taryba

/kurioje dalyvauja: Luteronai, Reformatai, Baptistai, Metodistai, Bažnyčios Iga lietiniai/.

Indian Princess Canada.

JONAS AVYŽIUS

ROMANAS

KAIMAS KRYŽKELEJE

44 atkarpa.

PENKTA DALIS

GYVENIMAS IS NAUJO

Gaigalų kambario durys buvo atlapotos iki galo. Klemas, ką tik grįžęs iš brigados, drybsojo su visais batais lovoje ir viena ranka girgždino lopšį, apie kurį šokinėjo Arvydukas, suaugusių pavyzdžiui visai vaipydamasis ir tokiu būdu linksmindamas kūdikį. Iš Toleikių galo išėjo Gaigalienė, nešina garuojančių balintos bulvienės dubenių. Martynas pasakė „labą vakarą“, padėjo jos material už talką ir, palinkėjęs gero apetito, nuėjo paskui Ievą į gryčią.

Ieva pastatė ant stalo tris puodukus pieno. Iš pradžių vakarienavio tylėdami, tik Arvydukas savo išdaigomis įvarino nesmagią nuotaiką. Martynas pagalvojo, ar nebus pernelyg lengvabūdiškai pasielgęs, susitardamas su Ieva dėl pietų stalo. Po Arvydo sumušimo buvo čia užėjęs vos kartą — pranešti Ievai apie įvykusią nelaimę, — ir dabar ji erzino mintis, kad žmonės nežinia ką gali pamanyti apie vyrą, kuris užeidinėja pas vienišą moterį, tuo labiau, jog anksčiau tuose namuose būdavo labai retas svečias. Paskui jiedu pamažui įsikalbėjo. Įtempimas atslūgo, o baigdamis vakarieniauti, jau abudu jautė tą intymų artumo ryšį, kuris paprastai jungia du bendro likimo draugus. Martynas suprato, kad Ieva, kalbėdama apie savo santykius su Arvydu, nėra atvira iki galo, tačiau pasakė daugiau, negu tokiu atveju dera; jos pasiūlymas labai sujaudino Martyną, ir jis nepajuto, kaip atvėrė tą savo širdies kamputį, kuris priklausė Godai. Atsisėdimo kupini draugiškiausio jausmų vienas kitam. Pustrečio mėnesio, pragyvento kaimynystėje, taip jų nesuartinio, kaip gera valanda, praleista prie pieno puoduko. Martynas palinkėjo Ievai, kad greičiau grįžtų Arvydas („Pamatysi, pareis sveikesnis, negu buvo.“), o Ieva savo ruožtu už-

tikrino Martyną, jog jo draugavimas su Goda neabejotinai pasibaigęs vestuvėmis („Paprasti moters kaprizai, daugiau nieko. Praeis...“). Abudu menkai tikėjo geros valios linkėjimų išsipildymu, bet ir vieni, ir kitam buvo smagiau, drąsiau, kad atsirado žmogus, kuris užjaučia, nuoširdžiai nori padėti, ir pats reikalingas tokios pat pagalbos. Jiedu buvo tarsi nuo kojų nusivirę keleiviai, susėdę nugara į nugarą plikame lauke nusiūti, nes tik tokiu būdu — prilaikydami ir šildydami vienas kitą — galėjo pailsėti.

Gaigalai jau buvo sugulę. Prirūkytame kambaryje girdėjosi trankus nuvargusios moters knarkimas. Tvoskė nešvarių vystyklų šutra, kurie džiūvo sukabinti ant virvutės, ištiesios skersai kambarį. Tirštoje vakaro prieblandoje kaip tolimas žibury mirgėjo ugnelė; iš pradžių blausi, paskui vis šviesesnė ir šviesesnė, kol pagaliau, nušvietus liesą, nekustą vyro veidą, vėl apsilbausė, apgaubta iš burnos išsiveržusio dūmų kamuoliu.

— Nemiegi? — tyliai paklausė Martynas, nepatenkintas, kad nepavyks nepastebėtai prasmukti į savo kambarį.

— Matai.
— Susitariau valgyti pas Toleikiene.
— Patogu...
— Ką sakai? — Martynas suvirpėjo: Gaigalo mestame žodyje jis užčiuopė dviprasmišką užuominą.

Toleikis buvo vienintelis žmogus, kuris galėjo su tvarkyti tuos kiaušius, — atsakė Gaigalas, tartum nenugirdęs Martyno, ir nervingai užsitraukė dūmo. Cigaretės šviesoje piktai žybsėjo įkristusios akys.

Martynas niekada neturėjo geros širdies ant Gaigalo, o dabar tai pajuto jam štaičiai neapykantą.

— Aš taip pat norėčiau matyti Toleikį pirminko kėdėje, o ne ligoninėje. Pažiūrėčiau, kaip vyras ištruktų iš spąstų, kuriuos pats pasispendė, — apmaudžiai atkirto ir atsikvėpęs pridūrė dūstančiu balsu: — Jie reikalauja viso kukurūzų plano. Navikas net pasiūlė išarti rugius...

— Nevisproti! — Gaigalas tškė cigarete Martynui po kojomis ir užsitraukė atklodę ant galvos. Paskui pašoko, staigiu mostu nuspyrė ją ant grindų ir atsisėdo lovoje. Bet Martynas jau buvo išsėjęs į savo kambarį. Gaigalas vėl atsūgė ir ilgai vartėsi nuo šono ant šono, skausmingai stenė-

damas ir keikdamasis, tarsi kas būtų dilgines papades.

„Tam niekada nebus gerai. Griežia dantį, pats nežino ant ko“, — pagalvojo Martynas. Stengėsi nieko nemąstyti, norėdamas greičiau užmigti, tačiau prieš jo valią pro akis be jokio sąryšio slinko vaizdai, tartum padirki kadrai iš anonusųjamo kino filmo. Matė plastmasinį, lyg musių nutupėtą Bistochodovo veidą, Bariūną, konjako butelį mėsingoje, pilkais gyvplaukiais apžėlusioje letenoje, suktą grasinantį Naviko žvilgsnį („Sitokia giminytė komunisto nepuošia.“), matė pusbrolių Šileiką, pamėlusias, vaiduokliška prašieptas lūpas, kapų koplyčios prieblandą primirdusiame kambaryje, ir vėl Bistochodovą, Bariūną, Naviką... Martynas įsikniaubė į pagalvę, bet vaizdų karuselė nesulaikomai sukosi toliau. „Reikia ką nors daryti... reikia ką nors daryti... daryti... daryti...“ — atkakliai kuždėjo išsiganęs balsas į ausį. „Važiuosiu rytoj į Viešvilę...“ Ta mintis dingtelėjo netikėtai, bet jis nenustebo. Tartum būtų kažkada apie tai galvojęs, paskui užmiršęs ir dabar vėl prisiminęs. Dar nežinojo, ką ten veiks, kur eis, su kuo tarsis ir iš viso ar tarsis, tačiau neaiškus nujautimas sakė, kad ten, tik ten suras galutinį sprendimą, kurio atidėlioti daugiau negalima.

Martynas suglebo kaip šalčio iškamuotas žmogus, patėkęs į karštai prikūrentą patalpą. Jį sukaustė saldus tingumas. Tirštėjantis rūko šydas užslinko ant vaizdų karuselės, kuri sukosi vis lėčiau ir lėčiau, kol pagaliau visiškai sustojo, nugrimzdama baltoje tuštumoje.

... Išpienuots miglos kaip du drėgni žiedlapiai išplaukė didelės juodos akys, ir Martynas, glamonėjamas šilto ramybės žvilgsnio, užmigo kietu nuvargusio žmogaus miegu.

IV

Tuoju po švenčių išėjo iš namų Lelija. Morta rado ant pagalvės paliktą laiškutį. Jame išklaipytomis raidėmis buvo prikeverzota: „Išeinu gyventi į Miestą už tarnaitę. Neįeiskok nieko nebegyvių vistėk.“ Lelija nebaigė nė keturių klasių, nes reikėjo prižiūrėti mažesnius vaikus, tačiau, ir dešimt metų išsėdėjusi mokyklos suolo, būtų rašiusi vištos k o Nukelta i 3 psl.

EMILJA LUKŠYTĖ

Respublikinis prozos laureatas

premią, atrodo, buvusi jam paskirta ne už vieną kurį kūrinių, kaip kad pavyzdžiui pernai Avyžiui už "Kaimą kryžkelėje", bet už visą jo kūrybą.

Kuo ji gali būti įdomi išelvijos skaitytojui? Visų pirma kaip socialistinio realizmo rašties pavyzdys. Sluckio proza-utilitaristinė, pajungta propagandiniam tikslams. Kiekviena apybraiža, apsakymėlis turi aiškų tikslą kelti vadinamąjį "masių sąmoningumą". Jo novelių tematika įvairi, net aktuali, ir neretai autorius naudoja gyventimo faktais, nušviečia mas juos, savaime aišku, partijos požiūriu. Galbūt būdingiausias pavyzdys būtų novelė "Vėjų pagirėje" valzduojantį konkretų įvykį partizaninių kovų laikmetyje. Tas pats atsitikimas yra minimas Daumanto "Partizanus už geležinės uždangos" ir buvo panaudotas fabulai A. Landsbergio dramoje "Penki stulpai turgaus alkštėje".

Sluckio versija trenkia agitacija, schematiškumu, pagleža miško broliams, kurių neišperka ir paskutinė, skubiai prisilūta, Romeo ir Julijos finalinė frazė. Bet kaip tik šis pertempimas, persūdijimas, pulkiai iliustruoja Sluckio impotenciją apvaldyti kronikinę medžiagą. Gal net patalstina, kodėl neseniai pasirodžiusiose knygos Lietuvoje, vis drąsiau pasireiškia noras pažvelgti į tą skaitytoją. Nėra galimybės pasitvirtinti, bet esama pagrindo spėti, kad ir Lietuvoje jis ne kažin kaip populiarius. Net ir respublikinė

VANDA PAZUKAITĖ
Kairėje Palangos kopos; dešinėje Senas Vilnius.

pokario neviltingos atmosferą Lietuvoje. Dokumentinis jo novelių pobūdis tada įgauna reikšmės išelvijos skaitytojui. Tokiomis laikymėme "Pirmąją komandiruoje" ir "Eilės aplėmė", kurių fonas nuplėštas palyginti teisingom, autentiškom spalvom.

Savo straipsnių knyga, literatūrinėmis temomis, Sluckis pavadino "Sunklausias menas". Tuo pripažindamas akstomą, kad melas literatūroje negalimas.

Būtų nedrausmė teigti, bet kaip kurį faktą sakytų, kad Sluckis rodo nuosirdžių pastangų išsprukt iš amatninkystės ir šablono, būdingų eilei tenykščiu prozai, ypatingai išverstakilių. Jo pagleža fašizmui praskamba protarpiais nuosirdžiai, nors ir Ilja Ehrenburgiškai. Lygiai kaip jo pastanga lengvu šliuku nuplėšti šviesesnes apraškas dabartinę būty "Šypseną".

Vieną aišku, jo asmeny turime beveik atbaigtą pavyzdį, kaip ankstyva bolševikinė indoktrinacija išugdo žmoguje tam tikrą dyliumą: pataloginę pagiežą staurai suprastam klasištam priešui ir sentimentali kultū suabstraktinto, bekraujo, idealaus žmo-

gaus-fikcijos.

Skaityti Sluckį nenoromis prisimena šios eilutės, parašytos mums negrądinto jauno Lietuvos poeto: Kažkur yra Veisteja, Rusnė. Mes miegam Rusijos dugne. Jos vandenys, karai jos rūstūs. Liepsnoja Rusnės danguje Ir elna Rusija per sapną Raudona, skambanti giliai. M. Sluckis buvo lemta įsispausti Rusiją, prisilūti ją kaip savę dalį dar vaikystėje, persilaužimo amžių, kada iš pionierių stovyklos Palangoje, per žagarę-Jelgavą pateko į patį jos dugną-pamestinukų namus. Nesunku atjausti jo sielvartą, kal jis sakys, kad jo vaikystė "suvažinėjo geležiniais vikšrais vokiškų fašistų tankai".

Klaiku, kai tankai sutraiško vaikystės pasaulį. Nesvarbukienu: vokiškai ar rusiškai, Kinijos ar Izraelio. Priimtinas būtų ir Sluckio antimilitarizmas, jei jis nebūtų nuspalvintas vis taip pat vienodai. Tiesa, pergyventų nuoskaudų ir karo staubo prisilūpimai įkvėpė Sluckiui gražiausius puslapius. Novelės "Senė", "Ka pasakė Kutuzovas", "Ode klaulei", "Mašos pavasaris", yra tos tragiškos vaikystės atšvaitai. Virpa jose jautrumas, užuojauta karo aukoms, ir novelių veikėjai tampa gyvais žmonėmis, pavergdami skaitytoją.

Bet, kaip kad dažnai atsitinka žmonėms neįstengiantiems kažko užmiršti, liguistas grįžimas į praeitį bus suparalizavęs ir Sluckį. Ir juo toliau, juo jo pasakojimai apie nacių žveržikumą skamba vis nerealiau, dirbtiniau. Juo labiau, kad kai kada heretalingom išangom "Žingsniai" / jis pats daug ką pagadina.

Savo autobiografijoje "Tarybų Lietuvos rašytojas, 1957" Sluckis sakosi, kad jis radęs paskatą rašyti po to, kai susipažino su pagaliais, kurių psichiką suardė karo baisumai, kurie mąstė visai nevaikšiai. "Aš noriu, kad jų tyrose širdyse amžinai gyventų, rašo jis, neapykanta fašizmui, kad degytų sakius tarybiniais kariams išvadotojams, kad jie augtų laimingais, tauriais ir drąsiais žmonėmis..."

Iš tiesų pradėjęs savo kūrybą apsakymais vaikams, jis yra išleides jų daugiau dešimties knygų. Kai kurios jų, kaip sakysim, "Keltas suka pro mus", yra tikrai giedros, liudijantios apie autoriaus atvirą vaikų psichologiją. Bet jei tektų atrinkti gausio Sluckio kūryboje žiedėlius, kurių nenusimelkė propagandos dilgėlynas, jais būtų kaip tik tos novelės, kur autorius nemoko, nepamokslauja.

Sluckis sakosi, kad jaunystėje jį žavėjo J. Bilūnas ir P. Cvirkas. Iš tikrųjų šių rašytojų poveikis juntamas geriausiose Sluckio novelėse bei apybraižose. Ypatingai pirmose knygos "Kaip sudūžo saulė" ir "Vėjų pagirėje". Panašiai, kaip anksčiau minėtos novelės iš vaikų namų tikro vėso, Sluckis sužiba pirmojo novelisto galia kūriniuose, kurių pagrindu autentiškai išgyvenimai / "Negesk, žiburėli", "Sidaibrinis plūgis" / Jis pratęsia gerųjų mūsų novelių Cvirkos-Vaichulaičio-Grušo-Jankaus grandį subtiliom, lyriškom novelėm, kaip kad "Suominis" ir "Žmogus, kuris nemato".

Socialistinis realizmas pastūmėjo ne vieną rašytoją rašyti nenatūraliu, pastorintu, "redis plunksnos" stiliumi. Sluckis yra vienas nedaugelio išlaikęs savitą vėdą. Jo kalba žodinė. Nukelta į 7 psl.

TREMTINĖS MIRTININKĖS PARODA

Nelengvas buvo V. Pazukaitės gyvenimas. Iš prigimties silpnos sveikatos, ji sunkiai, tačiau ryžtingai, sau skynė kelią į ateitį. Anksti rodė palinkimą į meną. Jau pirmose Panevėžio gimnazijos klasėse skulpt. J. Zikaras, tuomet dėstęs pašybą, pastebėjo jos talentą ir per visą gimnazijos laiką ją ruošė tolimesnėms dailės studijoms. Tokiu būdu, baigusi gimnaziją, V. P. jau neabejojo, kokią sritį toliau pasirinkti ir stoji eksponuoti Maskvoje, LeKauno Meno Mokyklą, didžiausiu ryžtu atsiduodama darbei, vadovaujant žinomam prof. A. Galdikui.

1940 metais baigusi Kau- no Meno Mokyklą, toliau tęsė studijas Vilniaus Dailės Akademijoje.

Antrajam Pasauliniam karui pasibaigus, V. Pazukaitė mokytojavo Panevėžyje, Ierijos direktorius ir sutiedydama Mergaičių gimnazijoje pašybą. 1947 m. busuruoti personalinę jos vo suimta ir apkaltinta rezistencine veikla bei ryšių su partizanais kės paveikslai, daugiausia ir kalinta Lukiškių kalėjime.

V. Pazukaitė buvo skirta atvykstant į Kanadą, o ta mirties bausmė, kuri vėl taip pat ir nauji, tapyti Kailiau liko pakeista 25 metais koncentracijos stovyklos Sibire ir išvežta į Vorkutos sritį.

Visai nusilpus sveikatai, 1956 m. V. P. buvo grąžinta Lietuvon su susiaurintoms pilietinėmis teisėmis.

Gyvendama Panevėžyje, vėl grįžo prie kūrybos ir intensyviai dirbo, kartu dalyvaudama Dailininkų Sąjungos, kurios ji buvo nariu, ruošiamose grupinėse

Vanda Pazukaitė

parodose Lietuvoje ir už jos ribų. Jos kūrinių buvo tilingrade, Varšuvoje, Budapešte, Pragoje ir kitur. Lietuvoje, Maskvoje ir Varšuvoje įsigyta jos darbų.

1965 metais dailininkė atnovo Meno Mokyklą, toliau dirba kuryboje. Sėkmingos progos dėka, jos darbai susidomėjo Windsor miesto Willistead vardo meno galerijos direktorius ir sutiedydama Mergaičių gimnazijoje pašybą. 1947 m. busuruoti personalinę jos vo suimta ir apkaltinta rezistencine veikla bei ryšių su partizanais kės paveikslai, daugiausia ir kalinta Lukiškių kalėjime.

Tai bus pirmoji dailininkės V. Pazukaitės individualinė paroda išelvijoje. Paroda tęsis nuo rugsėjo 14 d. iki rugsėjo 29 d., Lietuvos susiaurintoms pilietinėmis teisėmis. Gallery of Windsor, Willistead Park, Windsor, Ont. Maloniai kviečiami visi lietuviai pagerbti savo atlyvaudama Dailininkų Sąjungos, kurios ji buvo nariu, ruošiamose grupinėse

proga. V.M.

TREJOS DEVMETIOS

VEDA DR. GUMBAS

— Gydytojas jam leido vieną taurėlę per dieną...

KOJINĖS

Jauna pora atėjo į iškilmingą priėmimą ambasadoje. Duryse vyras pašnibėjo žmonai:

— Kairiosios kojos kojines siūlė stovi kreival.

Žmona nežymiai pasitaisė kojines ir sako jam patvonomis į ausį:

— Ar kita kojine tvarkoje? Taip, ji visai be sinės.

SIDABRINĖS VESTUVĖS

Holivude iškilmingai švenčia dviejų artistų vestuves. Kažkoks smalsnis klausia:

— Ar čia tikrai vestuvės? Sidabrinės vestuvės?

— Negali būti! Juk jaunai nebus daugiau kaip trisdešimt metų!

— Taip, bet jaunasis apsiaveda 25-tą kartą.

TRIUKAS

Romoje prie kavinės stovi elegantiškas automobilis. Prie vairo privatus vairuotojas. Stalgia prie vairotojo prieina vyriškis su laisvu rankoje ir sako:

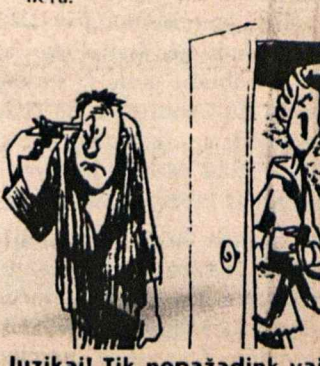
— Prašau šį laisvą skubiai perduoti automobilio šeimininkui.

Vairuotojas nuneša laisvą savo šeimininkui, sėdinčiam kavinėje. Šeimininkas atplešia laisvą ir nustebęs garbiai skaito:

„Jei pasiseks — tai gerai, jei nepasiseks — tai blogai“.

Soferis greit apsisuka ir kiek kojos įkabina bėga į kavinę prie automobilio. Po valandėlės sugrįžta ir nusiimines sako:

— Pasisekė. Automobilio nėra.

— Juzikai! Tik nepažadink vaikų!

KAIMAS KRYŽKELĖJE

Atkelto iš 3 psl.

ja, su begale klaidų, kurių neįstengė sugromuliuoti jos kietakaktė galvelė, labiau linkusi į praktišką veiklą, negu į sugebėjimą samprotauti.

Tą dieną žmonės, praeidami pro Lapinų kiemą, nebeįgirdo staklių beldimo Rimšų gale. Staklės tylėjo ir antrą, ir trečią dieną, ir dar toliau, ir niekas, netgi pati Morta nežinojo, kada jos prabilis linksmu skambiu nepailstančios darbininkės balsu. Ir iš viso ar beprabilis? Sutrukūnėjo apmatus, tarsi kandžių pakąstos. Ne tos, staklės, medvilnės, o širdyje, neapčiuopiamos, dėl to ir sunkiai sumezgamos. Išėjus Birutė, dar šiaip taip suraišiojo kai kurias. Guodėsi — laikas ateis ir talka. Bet Luko smūgis nukirto sumezgotas ir pritraukiojo naujų. O paskui Lelija... Namuose pasidarė be galo erdvu, tuščia, nors kaip ir anksčiau neužteko lovų po vieną sugulti. Nejauk, gedulinga, tartum tris numirdėlius vienu sykiu būtų į kapus išlydėjusi. Tris... Bet ar čia viskas? To niekas nepasakys, negali pasakyti ir nereikia, kad pasakytų. Nereikia! Deja, nuo savo akių nieko nepaslepė. Jos mato, kad ir Danguolės veidas paženklinotas tuo pačiu pražūtingos ligos antspaudu, kuriuo buvo pažymėta Birutė, o vėliau Lelija. Danguolė nekalki, retai atsikerta motinai, o išėjus iš namų Lukui, visiškai užsislendė savyje. Namie pasirodo tik permiegoti. Net pietus įsideda, lyg tie pašarų sandėliai negalėtų apsieiti be jos nė minutės. Morta norėtų išgirsti iš jos lūpų tai, kas patvirtintų kankinančius spėjiojimus. Tegu ji trenkia pačią skaudžiausią žodį kaip akmenį, tegu sutripta, mirtinai įžeidžia motinos širdį, bet kam toji baisi tyla, tas panikinantis abuojumas, kuris vis vien neįstengia paslėpti smerkiančio įžeistos sielos žvilgsnio? Ne, to per daug! Morta pratrūksa pykčiu. Žodžiai kaip vėdo smūgiai švilpia į visas puses. Daugiausia jų kliūva Danguolei. Toji susigūžia, tačiau ne iš baimės, ne iš nuolankumo susigūžia, o todėl, kad jaučia savo jėgą. Taip gūžiasi suaugęs žmogus, kumščiuojamas į nugarą vaiko, kuriam truputį nusikalto. Morta pagaliau susigriebia per toli nuvažiavusi, bet jau vėl: Danguolė išdūlino pro duris ir grįš, kai visi bus sumigę.

Rūta, jauniausia iš mergaičių, kaip niekuo dėta pasilenkusi kuria ugnį. Mažesnis broliukas tempo už kaselių. Berniukai, išsigandę motinos, išsislapstė, kur pakliuvo.

Morta, atsisėdusi ant lovos, ilgai žiūri į Rūtą. Taip, toji dar nepaženklinota, dėkui Dievui. Ir kaip nė viena iš savo seserų, myli motiną. Neišduos, ne, toji taip nepadarys.

— Prieik, Rūtele. Sėskis.

Suima mergaitę už pečių ir godžiai, su baikščiu pasigėrėjimu, žiūri į akis.

— Ar myli mane, Rūtele? — Žodžiai trūkčioja kaip iš krūtinės plėšiamas širdis.

— Mamytė... neverk. Nereikia... — Rūtos akyse irgi sublizga ašaros.

„Kam reikėjo to klausiti?“

Abidvi sėdi, kietai apsikabinusios, ir tyliai verkia. Morta jaučia šiltą tamprų dukters kūną, kietas pradedančių formuotis krūtų užuomazgas; guodžiantį nusiramimą, kuris ką tik buvo pripildęs širdį, pakeičia netikrumas ir baimė. „Dieve mano kaip žmogus nieko nežinai!“ Prieš kelerius metus, išleidusi Jurginą į Institutą, lygiai taip pat glamonėjo Birutę; buvo tokia pat vaikas, gale, meilutė, o paskui...

Mortai pasigirdo, lyg Lapinų gale kažkas trinkelėjo durimis. Be ligonės nieko daugiau nebuvo namie, tad dėl visko užbėgo pažiūrėti.

Lukui išėjus iš namų, Morta nebeužsidėinėja pas Lapinų. Beveik kasdien Motiejus nutykodavo Mortą, kai niekas nemato, meilindavo, bet ji neatsakydavo ir jo jausmus. Užvakar užklupo ant aukšto, piaušančią pusryčiams lašinius. Nenorėjo trauktis („Išsilgęs, oi kaip išsilgęs savo Mortelės...“), prikabinę naktį ateiti ant tvarto; tol trynėsi, kol Morta uždrožė lašinių bryzų per žandą, o paskui, likusi viena, suknubė ties dūmtraukių ir pravirko. Ją apėmė gaudi atsivėikimo nuotaika, atsivėikimo su tuo, kas buvo ir kas niekuomet nebeprisikartos. Ji tebemylėjo Motiejų. Moters meilė grūmėsi eide su motinos meile, ir pastaroji atkakliai ėmė viršų. Jodama į Lapinų galą, Morta pagalvojo, gal Motiejus parėjo iš malūno; vietoj to, kad širdį nusmelktų saldūs šiurpuliai, kaip anksčiau būdavo, pasidarė nesmagu, netgi apmaudoka.

Bet ten buvo visai ne Motiejus. Atidariusi duris, pirmiausia pamatė prie sienos apverstą kėdę. Duryr į virtuvę, kur po švenčių perkėlė Lapinienės lovą, buvo plačiai atlapotos. Ant slenkščio judėjo margas skudurų ryšulys.

Morta pasilenkė prie Lapinienės. Senė, sunkiai šniokštuodama, šliaužė grindimis kaip didžiulis driežas, iš visų jėgų spirdamasi rankomis ir kojomis. Galinių pirštai buvo melynai kaip gangrenuoti, apaugę žvynuota oda, žili plaukai susivėlę, iš nubruzdinto skruostikaulio rasojo rausvas skystis. Dešinėsios rankos delnas buvo kietai sugniaužtas.

— Ko vaikiojies? Negali ramiai sau gulėti lovoje, kol Goda ar senis pareis. — Morta suėmė ligonę už pažastų, patatė ir, matydama, kad toji nepaieina, nuvedė prie lovos. — Važiutuom į ligoninę nesikankinusi. Ko neklausai dukters?

Lapinienė akimis paprašė Mortą atsistėsti. Valandėlę gulėjo, sunkiai alsuodama, įsmeigusi pastirusį žvilgsnį į lubas. Dešinėsios rankos kumštis, kaip ir anksčiau, buvo kietai sugniaužtas.

E. KARDELIENĖ

ATOSTOGAUJANT

PAŽINTYS: NAUJOS IR SENUJŲ ATGAIVINIMAS

Išlipau iš mašinos, pažvelgiau į didelį pušų parką, į vasarnamius, į Liurdo grota ir galvoju: vasarą jau šen ir ten, bet vienuolynė tai pirmą kartą savo gyvenime.

Paklausiau vieno berniuko, kur čia man kreiptis? Jis mane nuvedė pas Tėvą Joną, kuris vakarienai kartu su visais vasarotojais, nes buvo vakarienių metas, kaip tik 6.30 v. v. Pranciškonas Tėvas Jonas Dyburys šiemet paskirtas vasarvietės šeimninku, ir jis vienas rūpinasi vasarotojais. Jis žinojo, kad aš atvyksiu, nes buvo susitarta telefonu iš anksto, ir nuvedė mane gražian kambarin Nr. 8.

Kadangi buvo vakarienių metas, tai jis mane pakvietė vakarieniauti. Didžiulė valgykla buvo pilna žmonių. Čia pamačiau daug pažįstamų, su kuriais po vakarienių ilgai kalbėjome ir džiaugėmės pasimatę. Iš montrealiečių čia radau pp. Augūnus su mažu sūneliu, p. Jūrą, buvusią montrealietę p. Kerbellienę čia vasaruoja planistė Rajauskaitė su savo vyru, dailininkas K. Žoromskis, Vasilūnas junoras planistas, solistas St. Bučys iš Dalton, Ohio, solisto J. Vaznelio žmona su 3 sūneliais, pp. Šalčiūnai iš New Jersey abu choristai, daugiausia abu dainuoja todėl, kad ir dukros jų dainuotų ir kartu jas vežasi į repetitijas. Dalyvavo jie ir Čikagoje dainų šventėje. Iš visų Amerikos vietų čia suvažiuoja vasaroti. Iš Baltimorės pp. Kučiai, iš New Jersey pp. Sadauskai, iš Worcester pp. Dailysai su dukrele. Jie visi trys gimę Amerikoje, bet pulkiai kalba lietuviškai. Pp. Ažuolai, kurie pasiskė, kad J. Kardelis juos sutuokęs Vilniuje. Bet kadangi ponija jo neišleido, jo savo butą po jų sutuoktinių, tai teko dar kartą susituokti bažnyčioje. Čia pat girdėjęs Tėvas Jonas, tą pasiūlymą nieko nesupra-

to, bet jį paaiškinau, kad mano vyras kurį laiką vokiečių okupacijos metu buvo Vilniaus civilinės metricijos įstaigos vedėju. Ir tikrai daug /apie 3000/ nes keltos kitos poros pasisakė ten pat man, kad buvo sutuoktas Vilniuje J. Kardelio.

Susitikau čia buvusią p. Butkytę iš Zarasų, kurios nemačiau apie 40 metų. Malonu buvo prisiminti, kaip mes kartu giedojome Zarasų bažnyčios chore, kurį tada vedė J. Kardelis per lietuvių pamaldas ir kovojom su suklaidintais lenkuojančiais lietuviais.

Prie stalo, prie kurio mane pasodino valgyti visą mano buvimą čia, susipažinau su labai maloniomis poniomis, kurios pasakui mane globojo; vežiojo savo pulktu automobilu po apylinkes, ir kai reikėjo atsivieškinti, net ašarą teko nubraukti, man dar pasilikus toliau čia vasaroti. Tos ponios buvo B. Gadelktenė su dukrele Aldona iš Philadelphia. Jos turėjo žavingą mažytį, kaip nopercką, šuniuką Čičę. Jis labai mus linksmino davo savo rimtais pokštais. Dar čia pat sėdėjo daktarė Elena Decklenė su sūneliu Algiu net iš Čikagos. O tai reiškia, kad teko iki čia kelti 11,100 mylių.

Taip ir praėjo ilgas vakaras besikalbant, ir reikėjo eiti poilsio po kelionės ir visų patirtų įspūdžių pirmąją dieną naujoje vietoje. Iš ryto 8 val. p. pusryčiai išėjau pasišalinti, kur gi tas vienuolynas, kur jūra ir kokie čia tokie dideli gražūs namai? Einu meksikietiška keliu ir take liats per didelį pušų parką tiesiai prie didingų vienuolyno rūmų. Jis gan toli nuo vasarvietės namų. Kleik šoną labai graži Liurdo grota, vakaras, kaip pasakui matydavau, ji labai gražiai spalvuota apšviesta. Prie jos daug suolų, kaip bažnyčiose. Dar toliau stacijoje - pulkus meno kūrinių architektų J. Muloko ir skulptoriaus V. Kašubos.

Lietuvių pranciškonų centrinis vienuolynas

Toliau lietuviškas kryžius. Jis ir Liurdo grota taipgi sukurti arch. J. Muloko. Kitojpusėj vienuolyno rūmų, stovi prie fontano šv. Antano skulptūra su smulku rankose. Ir čia pat madosos skulptūra, - tai šiluvos Dievo motina ir prie jos klūpanti plemenukai su aviukais. Pamanau sau, kad čia jau tikrai vienuolyno atmosfera ir aplinkuma.

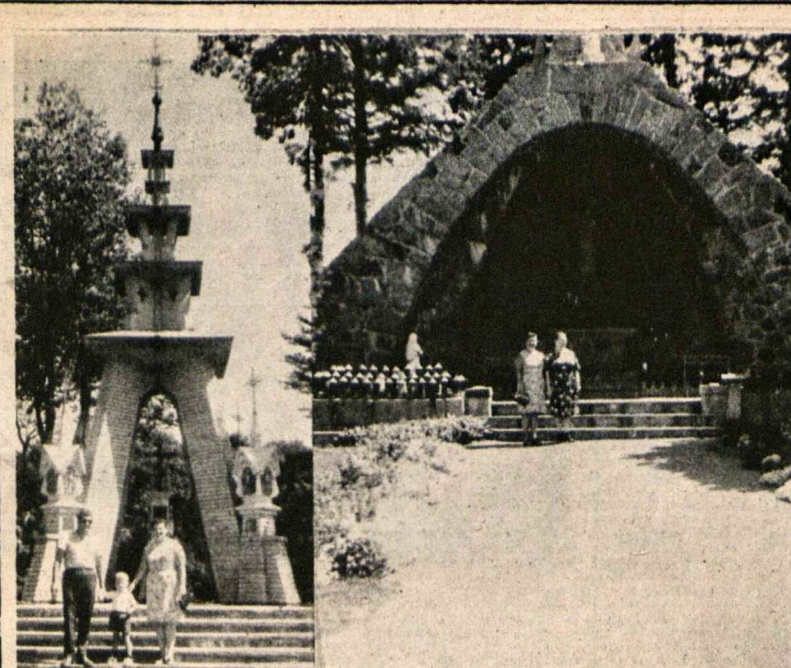
Einu dar toliau mišku ir pamatau tiltą, kuris veda per išsilejusios jūros vandenį į namelį, kuris stovi vandenyje. Tai boathouse. Atrodo, kad jis knietiško stiliaus, nes stogo kraštai riesti iš viršų. Rinant tu tiltu, prisiminė man Palangos ilgas tiltas, kuriuo einant atsideri toli nuo Baltijos kranto.

Bet čia ne Baltija, čia Atlantas, ir jis toli nuo Palangos. Štai kur aš atsidarau, štai kur atvažiuoju vasaroti... O Palangon gal niekuomet nebenuvažiuosiu ir nebepamatysiu daugiau nei Palangos jūros, nei pulkių smėlio kopų. Susigraudinus, grįžtu tals pačiais takeliais.

Aš čia dažnai ateldavau pasišalinti saulėje. Ir vieną kartą radau čia atvykusį pailsėti Karolį Vasilauską iš Dorchester, Mass. Jis man sako, girdėjęs mane koplyčioje giedant ir galvojęs, kad man reikė-

tų į Milaną Italijoje važiuoti. Taip gražiai pagirta, su juo išsikalbėjau. Pasirodo ir jo būta dainininko. Laikais, kai Amerikoje buvo Mikas Petrauskas ir vadovavo "Gabijai", o Antanas Sodeika vargino Penstlvanijoje, jis dainavo chore ir dalyvavo vaidinimuose: "Šienapiūtė", "Konsilium fakultatis", "Girių karalius", "Eglė žalčių karalienė" ir "Velnias išradėjas", kur mūsų operos solistas A. Sodeika čia vaidinęs Belzebubą. Geras ir stiprus buvęs jobalsas. K. Vasilauskas pasakoja: St. Šimkus gyvenęs Čikagoje, bet atvažiuodavęs į "Gabijos" chorą kai kada padirguoti. Taipgi giedojęs ir Bostono bažnytiniam chore, dirguojant M. Karbauskui. Kai Karbauskas mirė, tą chorą dabar veda komp. Jeronimas Kačinskas. Malonu buvo pasikalbėti su K. Vasilausku ir patirti, kaip darbavosi mūsų garsūs muzikai gyvendami Amerikoje.

Įdomu buvo pažinti visą šią didžiulę Pranciškonų rezidenciją, apie kurią teko skaityti spaudoje ir girdėti daugelį montrealiečių apie ją ir joje vasarojimą pasakojant. Ir ypač tėvam giriant gimnaziją. Viena iš pirmųjų vasarojimo dienų, aš pamačiau didelių gražius rūmus. Iš užrašo

Kairėje Stacija ir prie jos pp. Augūnai; viduryje - Grota ir prie jos O. Augūnienė ir E. Kardelienė, ir dešinėje Kalotė Vasilauskas.

Foto: E. K.

GRAŽIOS SUKAKTUVĖS

Rugpjūčio 27 dienos šeštadienį nors lietui lynuojant išsirušėme keliuon 70 mylių nuo Montrealio į Brome Lake pagerbimui Prano ir Onutės Janulionų ju 15 metų vedybinių sukaktuvių proga. Kadangi kello nežinojau, tai sutikau p. Skinkui pabūti vadovu, trys mašinos išjudėjome iš klubo. Po pusantros valandos jau buvome p. Kukeni ūkyje, kur radome jau daug tautiečių suvažiuosčių. Nespėjus apžūrėti gražiai įsikūrusio p. Kukenio, mūsų vadovas išsiskubino pas p. Bakanavičių, kurie gal mylios atstume turi gražų ūkį su mišku ir ten sako esą gražiu stirtu. Pas pp. Bakanavičius rado me dar didesnį mūsų tautiečių būrį, pažįstamų ir nepažįstamų. Apžūrėję tikrai gražų ūkį, susikrovę užkandas, neužmiršę gėrimus, ilgais vilkstine, apie 40 mašinų išjudėjome pas sukaktuvinius. P. Kukenis, kaip trafiko re-

sužinojau, kad tai šv. Antano vardo gimnazija.

Žinau, kad į šią gimnaziją tėvai suveža vaikus mokytis ir auklėtis. Suveža iš visų kraštų. Ir iš Montrealio bei kitų Kanados vietų. Ir mano buvęs muzikos studijos mokinys, Vidutis Lukoševičius, baigęs šią gimnaziją ir net buvo vargoninku vienuolyno koplyčioje. Gimnazijos rūmai pulkūs. Bet apie gimnaziją veltau.

gulatorius, atvyko anksčiau ir nurodė susijimo vietas. Mus pasitiko maža šypsena p. Janulioniai senieji. Atsiranda ir Pranas, kaip ir piktas ar nušėbes ir spaudžia kletkle nam ranką. O pastrodė vėliau kodėl piktas, nes norėjęs išvažiuoti žuvauti, bet partneris pakeltes planus, o motina išvariusi grybauti /parodė gražiu baravyku, kurie man pirmą kartą Kanadoje teko matyti/, bet toliau jau kalba su juokais ir sako: "Matai, kaip kartais apgauna".

Kol šeimnininkės paruošė stalus ir kiti šnekučiai vos išklieme, su Mozurailčiu ir Gražiu išėjome apžūrėti tiklo. Gražus vaizdas: kalnai gražiausi, o medžiai atrodo eilėmis susodinti, nuo kalno bėga vanduo, du ežerukai padaryti. Sudegu si pirtis, sako, būvusi tikra kupiškė pirtis, nes Janulioniai ir dauguma jų draugai, čia suvažiavę, kupiškėnai. Bet buvome pakviesti prie stalo. Šeimnininkės tikrai lėdėjo daug darbo ir gabumu paruošdamos tokias

skanią užkandą. Kaip įprasta pas lietuvių, po gero nugėrimo ir geros užkandos prasidėjo sveikinimai ir dovanų įteikimas. J. Bakanavičius la baig gražiai vedė visus sveikinimus. Atsakydami Pr. ir Onutė visiems labai gražiai dėkojo.

Labai ačiū p. Bakanavičiams, p. Janulioniams ir visoms gerosioms šeimnininkėms. J. Petrulis.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per keletą minučių sumazina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais naudojimo atvejais, švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą Bio Dyne, kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celiams ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio - Dyne galima gauti kremu bei lazdele: formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pasitenkinimas - arba gražinami pinigai.

GEORGE LAVINSKAS

ALLSTATE INSURANCE
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

268 - 2nd Ave., LaSalle. Tel: 366-5309.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS Tel. 769-2941
(at Wellington St.)

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966-44 Ave. Rsm.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.
Už indėlius mokame 8% dividendų

Tel. 525-8971
Tony's Photo Studio

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNOS
SUKAKTUVĖS - MAŽAMECIAMS
JVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P. Q. T. Laurimaitis

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)
Tel.: garažo 366-0500
namų 366-4203

79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS JVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABINAI.
IR KITI JVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884.

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS
117-6th Avenue, Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Jvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Johan Tiedman Reg'd

DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P. Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

SIUNTINIAI LIETUVŲŲ KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI - 2 - 5319.

IŠ ČIA PASIŪSITE SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS 30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

- TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUNKELĖMS IR ŠILKINĖS - Brocade & Dainty MEDŽIAGOS.
- DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINIŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.
- TAIP PAT PRIIMAME UŽSAKYMUS VYRIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$50.-, extra kelnės \$12.-

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko "Litex" vedėjas Kaune. Laisvai kalba lietuviškai.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

FILATELISTŲ ŽINIAI

PERKU NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS
PAŠTO ŽENKUS - VOKUS - ATVIKTES -
ABARTUS - PAVIENIUS, SERIJOMIS - DIDELIAIS
BET MAŽAIS KIEKIAIS. KREIPTIS
SU PASTŪLYMAIS Į W.E.N.O.R.K. 2647
EDDINGTON STREET, PHILADELPHIA, PA.
19137 USA.

TORONTO

TAUPLYKIRSKOLINKIS

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

KAPITALAS SIEKIA DU SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ

MOKAME:

4¼% už depositus

5¼% numatyta už šėrus

DUODAME:

Morgičius iš 6½%

Asm. paskolos iš 7%

Asmeninės paskolas duodame iki \$5,000.- ir morgičius valdžios nustatytą normą, 66% įkainuoto turto.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupydyje, bet nedaugiau \$2,000.- Asmeninės paskolos, mirties atveju, apdraustos iki \$5,000.-

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenęs Kanadoje.

Kas valandos: Kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

Būstinė: Lietuvių Namai - 1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. o Telefonas LE 2-8723.

Reportažas iš Toronto

PAŠNEKESYS METRO TRAUKINYJE

Reportažas iš Toronto Skubančiame traukinyje du tautiečiai kalbasi apie praėjusią Lietuvos Dieną. Jaunesnysis vyras aiškina esąs labai nustebęs, kad sekmadienio koncerte būvę per pusę mažiau žmonių, negu šeštadienio pasilinks minime. Jam tai buvęs svarbiausias šventės momentas su turiningomis kalbomis, su koncertine dailimi, o brangūs lietuviai to visai nevertinę.

Vyresnysis vyras, atsaikdamas savo bendrą kėlį viui teigta, kad jis dėlto visai nesistebis, nes žino ko dėl buvo mažai dalyvių. Mat visi bijosi ištęstos ilgos programos. Nors jis ir pats nenoromis ėjęs, bet šį kartą jį nustebinusi gerai kondensuota, tik dvi valandas užtrukusi programa. Jeigu tas būtų iš anksto žinota, koncerte būtų buvę daug daugiau dalyvių. Tuo pačiu vyresnįajam tautiečiui įdomu, kokių svetingų gestų pasirodę senosios parapijos šeimininkas priimdamas ir pavaišindamas programos dalyvius savo jaukioje pastogėje.

Ir jaunas bendrą kėlį vis labai priitaria tokiam programos dalyvių pagerbimui, bet tas esąs mažai, palyginus, ką atsis padaręs jo pažįstamui. Prėš kurį laiką jo vienas bičiulis įpuolęs į didelę elsmo nelaimę. Jo mašina buvęs gerokai apdaužyta ir jam tekę net ligoninėje būti. Nors jo draugas nesijautęs nelaimės kaltininkas, bet policija taip išvedusi, kad visa kaltė tekusi jam.

Nežinodamas už ko vertis, jo bičiulis puolęs šen, puolęs ten. Visur jam buvo aiškina, kad pagal turimus faktus jo laukia nemaža bausmė ir dar didesnės išlaidos. Mėgindamas bent kurią galimybę, jo bičiulis nuėjęs į savo parapiją bene ten gaus kokią pagalbą ar patarimą. Ten buvęs jam paaiškinta, kad padėti nlekuo nesą galima, o jis turi kreiptis į tu reikalų žinovą - advokatą. Nors jis ir pats tą žinojęs, bet bandydamas paskutinę galimybę nuėjęs pasikalbėti pas senosios parapijos kleboną. Nors priklausant vienai parapijai, su tokiais reikalais buvo labai nepatogu eiti į kltą, bet būdamas nelaimėje jis turėjęs ką nors daryti.

Ten, pasirodo, ir reikalą buvo pažtūrėta kitoje švie soje. Ten nebuvo pasitenkta vien tik gražiais žodžiais. Besikalbant buvę

prileita prie išvados, kad reikia kaip nors išsukti į nelaimę patekusį tautietį, nežtūrint kur jis priklausytų.

Klebonui susirūšus su garstuoju, jam pažįstamu advokatu, anas apstėmė vestibylą ir tėsme įrodė, kad tautietis buvęs tikrai nekaltas, o dėl nepakankamo vietinės kalbos naudos jimo, buvo klaidingai, nelaimę tyrastos policijos supras tas. S. Pranckūnas

NOTARAS
ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Bendrądarbis V.S. Mostia, L.L. D.
Namų, formų ar bet kuro verslo
pirkimo - pardavimo dokumentų
sudarymas, mirtigėlių, sutarčių,
testamentų ir visai kiti teisiniai
reikalai.

408 RONCESVALLES AVE.
TORONTO.

Margio valstines II aukštas.

Tel: įstalgos LE 7-1708;
Namų CR 9-6166.

LIETUVOS GENERA LINO KONSULATO NEW YORKE PAIEŠKOMI ASMENYS
Brakertaitės Emma, Herta Lidi ja ir Natalija;
Brazaitis Juozas ir Stasys Bublelių km. išvežtas dar bams Vokietijon;
Dabrega Juozas;
Dičpinigaitis Adolfas, gydytojas, gyvena Kanadoje;
Dubauskas Antanas, buvo paimtas vokiečių kariuomenėn;
Gudavičius/Goodowicz/Jonas;
Gylis Juozas, paimtas vokiečių kariuomenėn;
Kientienė-Brakertaitė Lidi ja, Emma, Herta ir Natalija. Klimavičienė-Berkiūtė ir jos šeima;
Matukonis-Mačys Jonas, Jurgis ir Petras; Sigelienė-Mačytė Liudvika;
Matusevičius Jonas;
Montwill Juozas ir Kęstutis;
Paškevičius Kazimieras, Liudvikas ir Stanislovas;
Petkauskas Balys;
Pranys Jonas;
Vaitkevičius Vytautas;
Vanagas, Lietuvos kariuomenės leitenantas, buvo paimtas vokiečių kariuomenėn;
Vaškeles Stasys;
Ziekis Albertas, Morta ir Zelma;
Žioba Juozas, Motiejus ir Petras.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

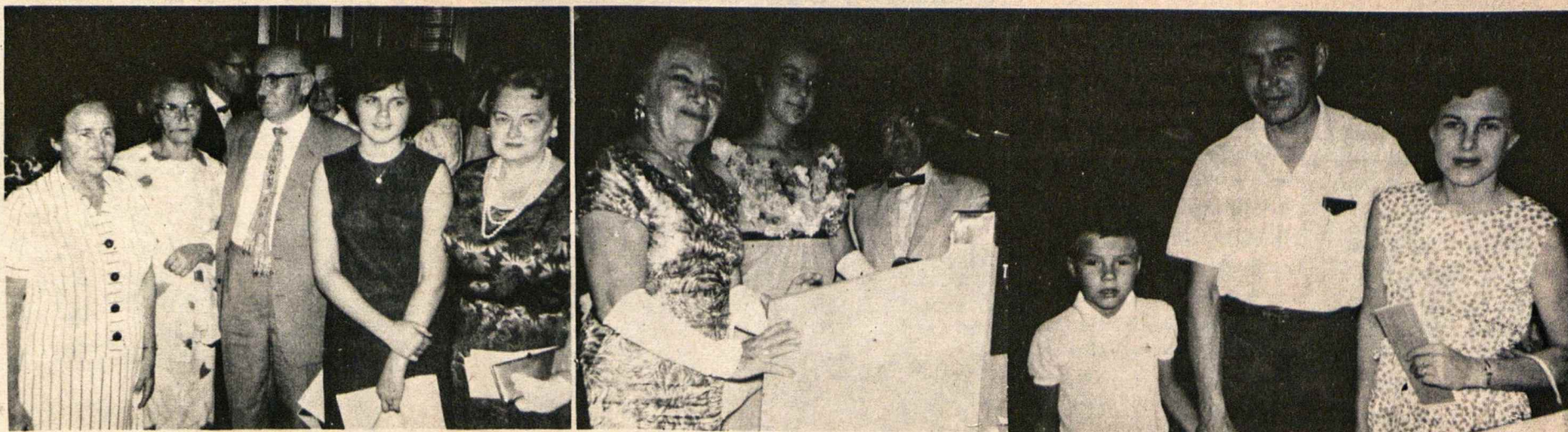
Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorius Antanas Rūkas.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

Susitikimai Pasaulto Lietuvių Jaunimo kongresp metu Čikagoje: dešinėje su Dr. B. Matulioniu, kuris susilaukė iš Australijos dvi seseris /i dešinę nuo jo, o i kairę- brolio Prano, gyvenusio Vinipege, Kanadoje, po operos "Lokys" premjeros. Vidurinis atvaizdas pp. Bačiūnai su australiete p. Reisgyte. Pačioje dešinėje trečiojo Lietuvos prezidento, Kazio Grinlaus, sūnus inžinierius, Liūtas Grinius su žmona ir sūnūliu. L. Grinius veiklus skautas ir spaudos bendradarbis.

Kelionės ir svajonės

/Teslnys iš užpraeto nr/.

Iš tikrųjų kultūra neateina vienu rankos pamojimu; kultūrai reikia ilgų darbo metų. Tat vėl tenka atsimentis praetis ir iš jos semtis stiprybės.

NETIKĖTAS SUSITIKIMAS buvo Čikagos geležinkelio stotyje. Pirmasis Čikagoje mus pasveikino senas pažįstamas p. Baltromaitis, lietuviškas misijas turėjęs ir Lietuvoj ir mums esant tremtyje Vokietijoje. Visada paslaugus, ir šiuo atveju p. Baltromaitis mums pagelbėjo tiksliau susiorientuoti Čikagiosko se painioavose. Už tai jam esame dėkingi.

Su savo artimaisiais giminėmis, O. ir A. Raciborskais, vakare jau buvome **JAUNIMO KONGRESO ATIDARYME.**

Kongresas buvo fenomenalus įvykis. Po Lietuvos ir po Vokietijos tai buvo pirmasis susitikimas po visus kontinentus išblaškytų lietuvių. Ne vien jaunimo. O kai dėl jaunimo, tai jo buvo ir tokio, kuris nėra matęs nei Lietuvos, nei Europos. Tat Jaunimo Kongresas buvo

VISAI NAUJA LIETUVIŲ PAŽINTIS. Lietuviai, kurie yra išaukę labai skirtingose sąlygose. Mus nustelbė susirinkimo masiškumas, nepaprastai kamšatis, kurioj nesugebi būti nei mandagus.

Dėl tos kamšatės "Mūsų Pastogėje" p. Šoliūnas labai pakaltino Kongreso ruošėjus. Žinoma, geriau būtų buvę, jeigu Kongresui būtų buvę rastos erdvesnės patalpos. Plenumams visą laiką ankštos jos buvo ir teko susidūrinėti ir stumdytis, kaip ameboms laš vandens.

Bet **KONGRESO SVARBUMAS** viršijo visus nepatogumus. Malonu ir linksma buvo susitikti daugybę pažįstamų iš viso pasaulio; ne tik iš didžiųjų kontinentų, bet ir iš Naujosios Zelandijos ir Filipinų salų. Tai tikrai pirmas toks lietuvių susitikimas. Ir nuostabus.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsileipti:
Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street,
New York, N. Y. 10024, USA

Kongreso ruošos komiteto pirm. A. Zapparackas vaikščiojo priblokštas ir nepaprastai susirūpinęs. Jam persunkti buvo Kongreso našta. Bet vis dėlto jis tesėjo. Tai jaunam pamoka visam gyvenimui. Kai prisipildė Kongreso atidarymo salė, labai norėjosi matyti, **KUR JAUNIMAS, KURIO VARDU KONGRESAS PRADEDAMAS?**

Jaunimą nustelbė visokio amžiaus tautiečiai, kurių mišinyje jis paskendo. Norisi įtaigoti, kad sekančiame kongrese, jeigu jis įvyks, kad jaunimas būtų matomesnis, negu kad buvo pirmame kongrese.

Nemažą sąjūdį sudarė **PAVYZDINGOS LIETUVAITĖS RINKIMAI.** Verta šis įvykis aiškintis. Rašančiojo nuomone, tai ne Miss Lithuania. Tegul amerikona m ji bus ir Miss, kaip pas juos įprasta, bet mums tai yra daugiau negu gražuolė ji turėtų būti. Ji turėtų būti Pavyzdinga Lietuvaite - ir dvasinėmis savybėmis ir kūno grožiu, tačiau pirmiausia dvasinėmis savybėmis. Ir lietuviškai geriausia būtų vadinti Pavyzdingąją Lietuvaite.

Jos rinkimų būdą pasmerkė visa spauda ir visiškai pagrįstai, tat ner kas daugiau rašyti. Tiklta noru pažymėti, kad tas priklausė nuo pačių iškilnių dalyvių. Kai vienas iškilnių dalyvis pareikalavo **LIETUVIŠKAI VESTI RINKIMŲ APEIGAS,**

reikėjo palaikyti jo iniciatyvą ir viskas būtų nuėję geru keliu. Deja, atsirado tramdytojų, o po to pasipylė rašalas: negerai, neprasminga kitomis kalbomis ir tt.

Ir be aiškinių turėjo būti aišku, kad **KONGRESO TIKSLAS-LIETUVIŠKUMAS**

ir jos patikrinimas atžalinyne, o ne svetimybių tikrinimas, ką bandė vedėjai.

Daugiau bus.

BŪKIME SVEIKI

LENGVI APOPLEKSIJOS ATSIKIMAI

RAŠO DR. A. GRIGAITIS

Apopleksijos atsitikimas smegenų smūgis/stroke/ paprastai įvyksta dėl sproginio kraujo indo /arterijos/ kurs paltestas sklerozės, netekęs elastingumo, sukalkėjęs. Dėl kraujo indo sproginio įvyksta kraujo išsiliejimas į smegenis. Pasekmė kraujo išsiliejimo, didesnio ar mažesnio laipsnio, - paralyžius vienos kūno pusės.

Dažnai toks ligonis netenka kalbos, kai kraujo krešulys paliečia kalbos centrą. Tai pasekmė didesnių smegenų kraujo indų sproginio. Bet neretas atsitikimas pas žmones senyvo amžiaus, kada įvyksta sproginas labai plono kraujo indo ir kraujo išsiliejimas iš mažo indo neduoda ryškų pasekmių - paralyžiaus. Ir žmonės kartais dėl tokių įvykių net nesikreipta pas gydytoją. Statistika rodo, jog Amerikoje kasmet tokiu stroke liū būna virš milijono. Kartais toks silpnas apopleksijos smūgis gali duoti trumpą sąmonės netekimą, kurs tęsia

sikeletą minučių. Ligonis greitai atsigauna ir jaučiasi sveikas. Kartais šis silpnas apopleksijos priepuolis pasireiškia vienu tik staigiu ranku arba kojų pirštų nutirpimu. Nutirpimas praeina ir žmogus pamiršta šį įvykį.

Tiesa, nors ir mažas apopleksijos smūgis, bet kartais palieka pas žmogų pasekmes: nervingumą, greitą proto pavargimą. Tokie silpnai priepuoliai gali kartotis kas 1-2 mėnesiai, kas 1-2 metai. Žmogus dirba ir nejaucia kojam pavojuje jis buvo ir dabar yra. Senatvė, aukštas kraujo spaudimas, indu sklerozė, diabetas - cukrinė liga, infekcinės, chroninės ligos daro kraujo indus mažai elastingais, juos stenelės darosi trapios, ypač smegenyse. Nustatyta, jog 65% žmonių po 50 metų amžiaus kraujo indų stenelių elastingumas yra sumažėjęs. Žmogus, prasiėjęs kraujo indų sklerozę, turi gyventi pagal gydytojo nurodymus.

pralaimėjo būsimai meistei Pr. Hirschovitz iš New Yorko, kuri meisterės titulą laimėjo prieš savo miesto atstovą L. Neuberger.

KANADOS PABALTEIČIŲ lauko teniso pirmenybės laimėjo Toronto Aušros klubo atstovas Rautiš, baigmėje įveikęs latvi Celnovskį 3:6, 6:3, 6:0. Vyrų dvejetas taip pat atiteko Rautišui, žaidžiusiam kartu su Toronto Vyčio atstovu J. Žukausku, baigmėje nugalėjęs latvius/tėvo ir sūnaus porą/ H. E. Mikazans 9:7, 6:4. Moterų vienete pirmavo estė Kivi sild, baigmėje nugalėdama savo tautietę Pedel 6:2, 6:3. Mišrus dvejetas taip pat atiteko estams.

MIRĖ ŠACHMATININKAS SKIBINIAUSKAS

Rugsėjo 1 d. Baltimorėje nuo širdies smūgio mirė šachmatininkas a. a. Vytautas Skibinias, 55 m. Vėlonis daugelį kartų atstovavo Lietuvos rinkti ne Europos ir pasaulio pirmenybėse, pirmą kartą gines nepriklausomos Lietuvos spalvas 1936 m. Muencheno olimpiadoje. **KANADOS SPORTO APY GARDOS TURNYRAI:**

1/ Lauko tenisas - įvyks š. m. rugsėjo mėn. 24 d. 10 val. ryto Aleksandra parke /Dundas St. W. ir Bathurst St. / Prašome visus regis Nukelti į 7 psl.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

LIETUVAITĖ-KANADOS MEISTERĖ

Kanados stalo teniso uždaras pirmenybės laimėjo penktolikmetė Toronto Vyčio narė Violeta Nešukaitė, baigmėje nugalėdama Denise Hunnis iš Montrealo 21:13, 21:19, 14:21, 19:21, 21:12. Kanados meisterės vardą Lietuvaite laimėjo antrus metus iš eilės. Nepavyko Violetai atvirose Kanados pirmenybėse: pusbaigmėje mūstėškė

Just don't ask them for a match while the Royal Canadian Corps of Signals precision team is performing this stunt.

LIETUVIŲ DIENOS

ILIUSTRUOTAS LIETUVIŲ KULTūros IR VISUOMENES GYVENIMO ŽURNALAS

Negyvenkite nematydami, kas darosi lietuviškame pasaulyje!

Užsisakykite žurnalą **LIETUVIŲ DIENOS.**

LIETUVIŲ DIENOS

yra vienintelis lietuvių ir angli kalbomis iliustruotas lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas. Visi parašai po iliustracijomis dviem kalbomis.

LIETUVIŲ DIENOS

4364 Sunset Boulevard

Hollywood, California 90029

Telefonas: 664-2910

PRENUMERATOS KAINA: metams — \$6.00

AR ŽINOTE KĄ RAŠO KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti? **KELEIVIS** žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingomis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kanados/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą. **KELEIVIS** rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt: Jis turi ir moterų skyrių. **METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5.00.** Laiškus ir prenumeratą adresuokite:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

HAMILTON

TAUPLYK IR SKOLINKIS
KOOPERATYVINIAME BANKELYJE

„TALKA“

21 Main Street East, Room 203 -- Telefonas JA 8-0511.

Išduodamos asmeninės paskolos iš 8% iki 5.000,
mortgicijų paskolos iš 7½% iki 66% turto vertės.
Už šėrus mokama 5% dividendo iš pelno, už depozitus 4%.

Veikia nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais 9 val. ryto --
3 val. po pietų, antradieniais ir penktadieniais 9 val. ryto --
1 val. po pietų ir 5 val. -- 8 val. vak., šeštadieniais 9 val. ryto --
12 val.

HAMILTONO LIETUVIŲ
Vysk. Valančiaus šeštadienį
ninė pradžios mokykla
mokslo metus pradeda rug
sėjo 24 d. šeštadienį, 9, 30
val., tose pačiose šv. Bri
gitos mokyklos patalpose,
Cannan ir Smith g-vių kam
pas.

Tą patį šeštadienį ir nau
jų mokinių registracija ir
egzaminai tiems moki
nams, kurie turėjo patal
sas.

I pirmąjį skyrį priima
mi visi mokiniai, kuriems
šiais metais sueina pilni
6 m. amžiaus.

Kiekvieną šeštadienį pa
mokų laikas nuo 9, 30 iki
1 val. Pirmąjį mokslo metų
šeštadienį ir rekolekcijų
šeštadieniais - val. palei
džiami 12 val.

Baigiant Jaunimo Metus
turėtų būti visų lietuvių
šventa pareiga susirūpinti
savo gimtosios kalbos ir
lietuvių tautinės kultūros
puoselėjimu ir išlaikymu
išeišvijoje.

Todėl ir tėvai prašomi
šia pareiga vadovautis ir
visus savo mokslo am
žiaus vaikus leisti lankyti
šeštadieninę mokyklą, ne
žiūrint jų norų.

Mokyklos vedėjas.
AR "GYVATARAS" GALI?

Po "Gyvataro" gastro
lės Reginoje ir Vinipege,
spaudoje teko pastebėti nu
siskundimų, kad nei Edmon
tonas, nei Vankuveris nei
kiti vakarų Kanados mies
tai nebuvo aplankyti. Tuo
reikalu tenka tautiečius in
formuoti, kad ir Reginos
ir Vinipego lietuviai nebu
vo aplankyti pagal "Gyva
taro" norus. Tai buvo Ka
nados valdžios potvarkis
sudaręs sąlygas aplankyti
Reginą.

Esu tikras, kad "Gyvata
ro" šokėjas su dideliu ma
lonumu aplankytų visus lie
tuvių kolonijas, bet nėra
apmokami profesionalai.
Jie tik nuo savo laisvalai
kio nuvogtomis valando
mis dirba savišvilos dar
bą lietuvių, už ką negau
na jokio atlyginimo, o tol
mesnės kelionės neturi
nei laiko, nei išlaidų.

V. P.

RESPUBLIKINIS PROZOS LAUREATAS

/Atkelta iš 4 psl/
ga, bet jo stiliui būdingas
akvareliskumas, impresio
nistinis, lengvas potėpis.
Meistrišku tausumu jis su
geba sukurti scenos kadrą
ir nuotaką.

Žmogus sėdėjo vien
marškinis ir valgė. Jis bu
vo savo namuose, prie nuo
savo stalo, ir galėjo daryti,
ką tinkamas. Jis valgė ne
skubėdamas, matyti, ir
dirbti buvo taip įpratęs
lėta, apgalvotai ir sklan
džiai. Nuo reikiamos duo
nos nenubyrėjo nė trupinė
ys, o prie rūkytų laštinių
puspaltės tvarkingai gulė
nučiulptos odelės.

KELIONĖ Į VAKARUS

Hamiltono liet. tautinių
šokių grupė "Gyvatarai"
atiteko didelė garbė: atsto
vauti Ontario provinciją
Kultūrinio apskaitimo
programoj /Cultural Ex
change/. Tai įvyko dėka
Kanados šimtmečiui pami
nėti komisijos /Canadian
Centennial Commission/ ir
p. L. Kossar rūpesčiu šiam
tikslui, kelionei į Reginą,
Sask., gavom iš Komisi
jos \$4,500 išlaidoms.

I Reginą išvykom rugpjū
čio 19 d. Kelionė lietuviu
labai trumpa, todėl ta pati
vakarą dalyvavom Tauti
nio Meno Festivaly. Tiek
Reginos gyventojų, tiek pu
blikos koncerto metu bu
vom labai šilta ir maloni
ai priimti. Apstoję bu
vom privačiuose namuose.
Nors trumpai teko Regi
nui būti, bet buvom supa
žindinti su visom įžymeny
bėmis ir visu miestu.

Šia proga, grįždami su
stojom Winnipeg'e ir rug
pjūčio 21 d. dalyvavom su
ukrainiečių šokėjais kon
certe. Reikia pasakyti, kad
mes buvom tikrai nustebinti
mūsų priėmimu Win
nipege. Buvom sutikti taip
draugiškai ir maloniai, kad
jautėmės, kaip namuose.
Per tokį trumpą laiką su
slyvenom su šia lietuvių
kolonija, kad visai nenor
mis tarėm paskutinį sudie.

Ši kelionė tikrai praplė
tė mūsų akiratį. Susipaži
nom plačiau su Kanados
gyvenimu ir pajutom vaka
rų Kanados gyventojų nuo
širdumą ir svetingumą,
kas matyti yra atsilięps
ir Winnipeg'o lietuvių ko
lonijoje. Tikimės, kad atei
ty mes ir jiems galėsime
atsilyginti tuo pačiu.

Šia proga "Gyvataras"
tarta nuoširdų ir brolišką
ačiū g. kun. Bertašui ir vi
sai Winnipeg'o lietuvių ko
lonijai.

Gyvataro narė - Aldona
Volungytė

Baltai drobiniais marš
kiniais, stačia kauru tuota
kakta ir trumpu raumenin
gu kaklu žmogus buvo pa
našus į sugaržėjusį stuo
brį. Ir kaip stuobris atro
dė giliai nuleidęs šaknis į
juodą žemę. Į tą juodą, kur
džią žemę, kur stovėjo jo
troba, augo jo duona ir la
šiniai. O jį i griuvo iš ne
žinios, iš drėgmės ir tam
sos, ir kažkuo irgi priminė
medžius, bet vėtrės iš
grilautus ir aplaužytus".

Sluckio novelėse nere
tai pasitaiko pulkų gam
tos vėtrės, lyrinės nuotai
kos, gaudumo, švelnaus
ironiško šypseno, bet visa
tai sutvėrta propagandinė
putroj. Tada jis primena
nustarėjusių sovietų rašy
tojų plejadą. Tada jo pusla
ptuose dunda per neišbun
damą košmarą raudona,
skambanti giliai, Rustija.

Gyvatarų garsėjantis Hamiltonas žiūrint nuo aukštojo jo krašto, nuo kalno. Žemutinis miestas pas
skendęs medžių gausybėje. Tolygoje matomas Burlingtono ežeras ir dūmuose paskendę fabri
kai. Dėl dūmų gausumo ir foto nėra visai aiški.

Nuotrauka V. Pašilio.

Kostas Ostrauskas

ŠEŠTOSIOS VINCO KRĖ
VĖS LITERATŪRINĖS
PREMIJOS LAUREATAS

Kostas Ostrauskas gimė
1926 metais Vėveriuose.
1943 vaidino Kauno Jauni
mo teatre, 1946 baigė Liu
beko lietuvių gimnaziją ir
iki 1949 studijavo lituanis
tiką Pabaltijo universite
te. 1948 Pinneberge paruo
šė ir pastatė koncertiniu
būdu, V. Krėvės "Šarūną"
ir B. Sruogos "Balsiąją nak
tį". Atvykęs į JAV nuo 1950
studijavo baltistiką ir sla
vistiką Pensilvanijos uni
versitete. 1952 studijas bai
gė magistro laipsniu, o 19
53 gavo filosofijos daktaro
laipsnį už disertaciją apie
Joną Biliūną, kurioje davė
kritišką J. Biliūno laiškų J.
Šauliui leidimą ir paskelbė
su komentarais nemažą
medžiagą. Rašo literatū
ros istorijos, kritikos ir
bendrąs kultūriniais klau
simais visoj išeivijos spau
doj.

Pradėjo rašyti dar Lie
tuvoje /dvi rankraščiuose
paliktos dramos/, bet ryš
kiau pradėjo rašyti tik kūr
biškai nuo 1950 metų. Iš
spausdinto kelias noveles,
eilėraščių ir dramų vei
kalų. Drama "Kanašė",
išleista 1958, buvo pastaty
ta 1956 Čikagoje, režisuo
jant V. Valtukul. Vienveiks
mė drama "Pypkė" buvo
atspausdinta "Literatūros
lankų" 4 nr. 1954, o 1961 me
tais Antano Škėmos pasta
tyta Santaros-Šviesos su

važiavime. "Metmenų" 8
nr. 1964 m. atspausdinta dra
ma "Gyveno kartą senelis
ir senelė...". "Premijoto
joj dramų knygoj "Žalioj
lankelėj" /1963/ atspaus
tos dvi dramos: "Pypkė" ir
"Žalioj lankelėj".

Kostas Ostrauskas yra
modernios psichologinės
ir eksperimentinės dra
mos vienas pradininkų mū
sų dramaturgijoje. Auto
rius ypač kreipia dėmesį
į dramų psichologiskumą
situacijos nuotaiką ir skir
tingus jos atsakymus vei
kėjuose. Ostrausko dra
mos būdinga kamerinė
scenos samprata, kūrybi
nų priemonių taupumas,
glaudi kompozicija ir ribo
tas veikėjų skaičius.

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS

pradeda mokslo metus spa
lio 1 d. 8,45 val. tose pačio
se patalpose kaip ir pernai
Aušros Vartų 5525 An
gers, Vinco Kudirkos Ro
semono-3125 Dandurand.
Naujus mokinius prašo
me registruoti pas mokyk
lų vedėjas: St. Ališauskie
nė, tel. PO 6-6996 ir J.
Blauzdžiūnienė, tel. 254-
4678.

Visus tėvus, turinčius
mokyklinio amžiaus vai
kus, prašome leisti į šešta
dienines mokyklas.
Vedėjos.

CICERO

NEGRAI CICEROJE

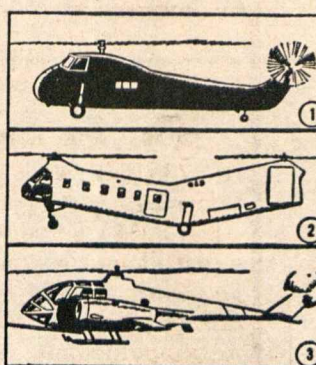
Cicero nuo Čikagos iš
pletų skiria hipodromas ir
Midway aerodromas, iš ry
tu geležinkelis ir didžiul
iai pramonės įrengimų pa
statai, iš šiaurės taip pat
pramonės įmonės ir gele
žinkelis, o į vakarus tęsia
si vien tik baltųjų gyvena
miejį priemiesčiai Her
wyn, Riverdide ir k.

Ciceroje veikiančiose
pramonės įmonėse dirba
proporcingai daugiau neg
ru, negu ju gyvena Čikago
je ar aplamai JAV. Eilė me
tu, kai negrai bando apsi
gyventi Ciceroje, bet iki
šiول neranda tokio namo sa
vininku, kurie jiems išnu
muot butus ar parduotui
namus. Mat, jų kultūrinis
lygis yra daug žemesnis,
negu ciceriškų, ir jie per
porą metų iš gražių gyve
namų kvartalų padaro lūš
nykus. Čia buvo ir Al Ca
ponės tvirtovė ir nuotų lai
ku šios atmatos taip pat
daro didelę įtaką į Cicero
visą gyvenimą.

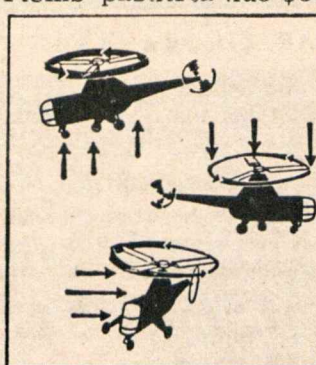
Kai prieš kelius metus
komunistai ėmė finansuoti
Amerikos negrus, kad jie
krašte keltų neramumus,
tas ėmė jaustis ir Cicero
je.

Šiomet visą rugpjūtio

mėn. negrai erzino cicerie
čius, žadėdami masiška
i atžygiuoti. Keltus kar
tus buvo sukelta policija
tvarkai palaikyti, kviestas
į talką kariuomenė, bet ne
grų "žygis" į Cicero vis
buvo atidedamas. Pagaliau
rugsėjo 4 d. pasirodė Cice
roje "svečiai". Atžygiavo
192. Tarp negru buvo keli
ir balti. Ju apsaugai buvo
paskirta 3 batalionai - apie
2700 vyrų kariuomenės ir
apie 700 Illinois valstijos,
Cook apskrities, Cicero ir
kaliforninių priemiesčių
policijos. Oras drėbėjo nuo
helikopterų ir lėktuvų, ku

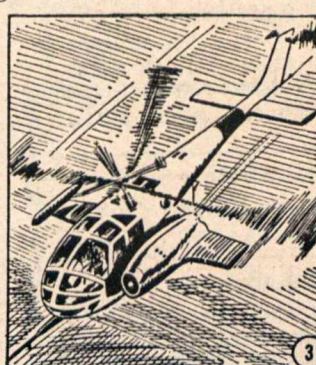

Yra trys pagrindiniai helikopte
rių modeliai: 1. paprastas malūn
sparnis, 2. dvigubas malūnsparnis
ir 3. sprausminis malūnsparnis.
Pirmasis modelis turi mažą prope
lerį uodegoje vairavimui. Dvigubas
malūnsparnis gali skristi įvairiom
kryptim, pirmyn ir atgal. Spraus
miniais motorais aprūpinti helikop
teriai yra naujausi ir greičiausi.

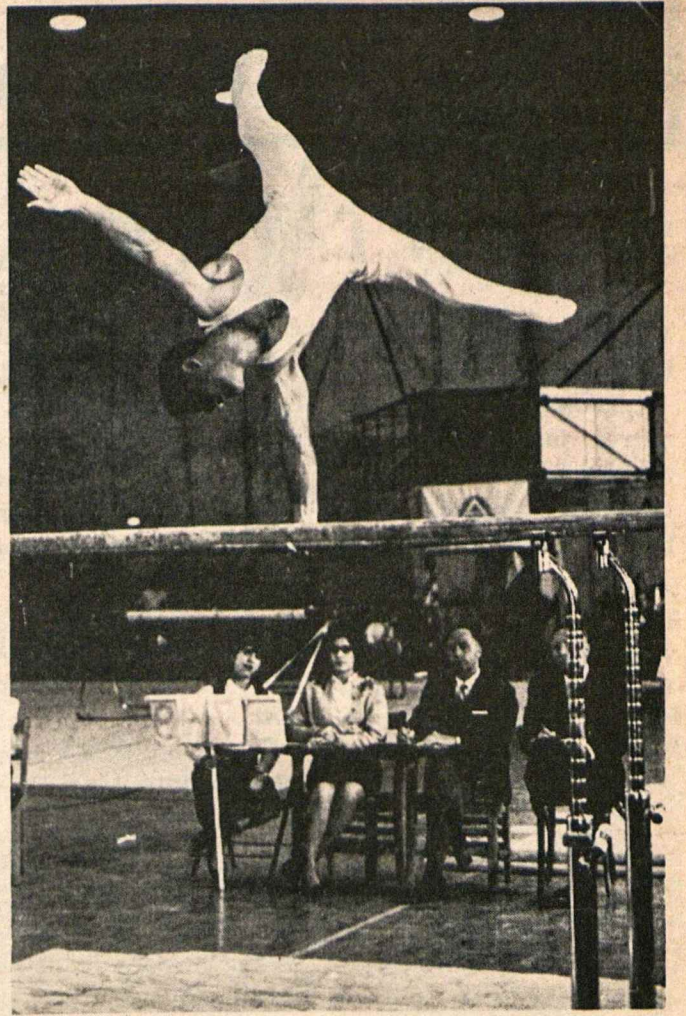

Helikopteris vairuojamas pačiais
malūniniais sparnais juos atitin
kamai sukiojant arba nustatant
tam tikrą kampą norint kad jis
arba kiltų, arba leistųsi, arba
skristų horizontaliai.

Nors helikopteriai savo greičiu
ir negali lygintis su paprastais
lėktuvais, vis tik jų judėjimo grei

ti labai išvystė pritaikius jiems
sprausminius motorus. Amerikos
karo aviacijos helikopteris Lock
head XH-51A, pritaikius jam
sprausminį motorą, savo išbandy
mo metu išvystė 272 mylių greitį
per valandą. Šis modelis esąs pats
greičiausias šiuo metu helikopteris
pasaulyje.

Tai bent atletas, jeigu jis taip moka viena ranka įsikabinęs
sukitis aplinkturėklą.

SPORTAS

Atkelta iš 6 psl.

truotid pas teniso vadovą
p. A. Grajauską iki spalio
22 d., 5 Hunt St., Hamil
ton, tel. JA-22698. Turny
ras bus suaugusių ir jau
niuklasėse. Dalyviai pri
valo turėti savo sviedinu
kus.

2/ Golfas - įvyks š. m.
rugsėjomėn. 25 d. 1 val. p.
p. Wyldwood Golf Club; jis
yra ant 7th Line-Oakville,
porą mylių į šiaurę nuo 5
Hwy. Apygarda kviečia vi
sus Kanados golfininkus -
vyrus ir moteris, senius
ir jaunus dalyvauti pirma
me atvirame Kanados Apy
gardos turnyre.

K. Lukošius.

ŠAUDYMO VARŽYBOS
Rugsėjo 3-4 d. d. Kana
dos lietuvių dienu metu,
Sharoon Ont. įvyko ŠALF
ASS-gos, Šiaurės Ameri
kos šaudymo pirmenybės.

22 kal. šautuvo varžybo
se grupiniam šaudyme I-
mą vietą laimėjo Toronto
Putvio kuopa šauliai su
rinkę 1680 taškų iš 1800
galimų. Jiems teko dr. J.
Yčopėretnamoji taurė. Ha
miltono Žukl. - Medžiotojų
klubas "Giedratitis" surin
ko 1436 taškus.

Individualiai 22 kal. šau
dyme I-mą vietą laimėjo
B. Savickas /Toronto šau
liu Putvio kuopa/, II-rą J.
Budrevičius /Toronto šau
liu Putvio kuopa/, III-čią
VI. Rukšys /Toronto šau
liu Putvio kuopa/.

Medžioklinio šautuvo
varžybas grupiniam šau
dyme laimėjo Hamiltono
Medž. - Žukl. klubas "Gie
dratitis" 396 taškais iš 500
galimų. Klubas "Giedratit
tis" šiuo metu yra neįvei
kiamas ir aukštai stovi me
džioklinio šautuvo /trap/
šaudyme. Jiems teko dr.
A. Šalkaus pereinamoji tau
rė. Nepertoli atsiliko ir

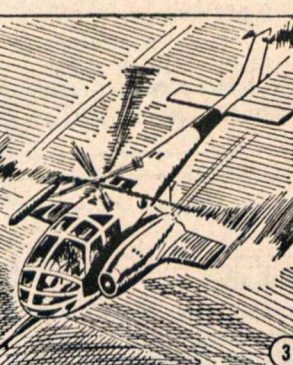
rie stebėjo žygiuojančius.
Valdas gavo, kad per
priešio okupuotą kraštą yra
varomi nuteisti mirti to
krašto patriotai.

Bet ir prie tokios sti
prios apsaugos neapsėjo
be nesuipratimų, nes kai
kuriu baltu jaunuoliu ner
vainė išlaikė. Buvo sužets
ta 14, iš kurių 6 šautuvu
durtuvais, A reštuota 39, ku
riems paskirta nuo \$500

iki 1000 kardo moji prie
monė.

Iki šiol buvę labai drau
giški santykiai Cicero fa
brikuose juoduju su baltai
siais, po šių įvykių ėmė
temptis. Komunistai turi
uždavinį palaikyti šlame
krašte neramumus ir ji
žlugdyti ekonomiškai, ką vi
somis jėgomis ir vykdė.
Cicerietis.

Cicerietis.

ti labai išvystė pritaikius jiems
sprausminius motorus. Amerikos
karo aviacijos helikopteris Lock
head XH-51A, pritaikius jam
sprausminį motorą, savo išbandy
mo metu išvystė 272 mylių greitį
per valandą. Šis modelis esąs pats
greičiausias šiuo metu helikopteris
pasaulyje.

K.B.

K.B.

įrankį 53, 59. Pirmoji pa
sekmė jam duotu Europos
meisterio titulą, nes vokie
tis Totorith diską numetė
57, 42 m. tapdamas Euro
pos meisteriu.

-Sov. S-gos antrosios fut
bolo lygos pirmenybėse
Vilniaus Žalgiris nugalėjo
Rostovą 1:0. Po šių rungty
nių ir toliau lygoje pirmau
ja Žalgiris. Antrosios fut
bolo klasės pirmenybiu
lentelė atrodo taip:

1. „Žalgiris“	24	39-20	33
2. „Kubane“	23	26-12	29
3. „Tekstilščik“	23	28-18	28
4. „Din.“ Krb.	24	31-12	28
5. „Rubinas“	23	23-16	27
6. „Terekas“	24	20-23	25
7. „Deugava“	23	35-25	24
8. „Lokomotiv“	24	28-30	24
9. „Traktor“	23	27-27	23
10. „Din.“ St.	24	20-22	23
11. „Din.“ B.	23	28-29	22
12. „Spart.“ N.	24	18-25	22
13. „Baltika“	24	17-24	21
14. „Rostselm.“	24	22-30	20
15. „Spart.“ G.	23	11-22	19
16. „Sirasak“	24	21-32	18
17. „Dinamo“	23	16-31	13

IS VISUR

Aukšti Sov. S-gos mote
ru atleikimai lengvojoje at
letikoje kėlė ne kartą įtari
mą kltu valstybiu tarpe.
Tačiau ju rekordai buvo
oficialiai užskaitomi Euro
pos ir pasaulio lengvosios
atletikos protokoluose. Bet,
kaip sakoma, vieną kartą,
prileita liepto galas: prieš
šiemetines Europos pir
menybes, tarptautinė s-ga,
nutarė sudaryti ginekologi
nė komisiją visu dalyviu
patikrinimui. Ir staiga...

Sov. S-ga neišleidžia sese
ru Tamaros ir Irenos
Pres, Ščelkanovos, o rumu
nai - garstosios Jolandos
Balaš. Pirmosioms rastas
paaiškinimas - motinos li
ga, antrajai - susižeidimas,
o Rumunija nieko nepaaiš
kino. Farsas! Dėl motinos
ligos, Sov. S-ga atsisako
savo laimėjimu, aukso me
daliu. Tikrai negirdėta
priežastis Sov. S-gos spor
to istorijoje. Juk toks paaiš
kinimas - tai tik savęs apsi
juokimas. Gera būtų, kad
ir kitu sporto šakų tarp
tautinių s-gos sudarytu
ginekologines k-jas, ypač
atkreipdamos dėmesį į
Sov. S-gos moteris, kurios
plaukime, irklavime ir kt.
sporto šakose atrodo tik
rai atletikai - nemoteriš
kai.

-Lengvosios atletikos
rungtynėse vakarų Vokle
tija nugalėjo šveicariją
145:67. Vokiečiai parodė
pulki laiką estafetėje 4:100
m., nubėgdami per 39,3 sek.
-Geresnės pasekmės
Stokholme: rutulys - Stein
hauer /JAV/ 19,51 m., 5 km.
bėgimas - Haras /Ispan./
13 min. 53,8 sek., 400 m.
Smith /JAV/ - 45,6 sek.,
lenkas Badenski - 47,2 sek.
K.B.

KVIEČIAME VISUS Į TRADICINĮ ŠEŠTOSIOS

Vincio Krėvės Literatūrinės Premijos iškilmingą įteikimo

MONTREAL

NEKASDIENŠKAS VAKARAS MONTREAL LYJE

Literatūrinė premija paskirta jaunam ir gabiam dramaturgui Kostui Ostrauskui. Šeštoji Vincio Krėvės literatūrinė premija paskirta už dramų knygą „Žaltiojo lankelėlio“ rugpjūtį mėn. 24 dieną 7 val. 30 m. vakare Montreale Lietuvių galės susipažinti su naujuoju literatu, pasiklausyti jo kūrybos, pasiklausyti Montrealyje pirmą kartą atvykstančio Bostono vyrų seksteto ir maloniai bei jaukliai praleisti rudenio vakarą. Rengėjai tikisi, kad Aušros Vartų parapijos salė bus pilna svečių ir kad vakaro nuotaka bus linksma, kaip ir dera tokios rūšies ballui. Klekviena ir klekvienas atsilankę parems Vincio Krėvės literatūrinės premijos fondą ir padės lietuviškiems žodžiams ilgai išsilaikyti lietuvių širdyse. Taip pat turės retos progos pasigerinti lietuviški žodžiai ir lietuviška daina.

MUZIKOS STUDIJA, vedama op. sol. E. Kardehenės, pradėjo mokslo metus ir priima naujus mokinius, norinčius mokytis muzikos. Susižinoti galima telefonu: PO 7-0473.

DR. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun.
Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p.m.
antradienį ir penktadienį 2-4 p.m.
trečiadienį 7-9 p.m.
šeštadienį 11-1 p.m.
PO 7-3175; namų-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy Street, 1 aukštas
11-12 kambariai.
Tel. 932-6662; namų 737-9681

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

NELAUKITE PASKUTINĖS DIENOS!

EXPO 67

Visi, kurie iš Kanados arba JAV ruošiasi į EXPO 67, išsiskykite jėgimui pasportus ir bonų knygetes jau dabar. Nuolaida 25-55%. Visų rūšių pasportus „Litas“ mielai persių apdraustais laiškais arba C.O. D. Informacija siunčiama nemokamai. Rašykite: „Litas“, 1465 De-Seve Street, Montreal 20, Que.

Pasportų rūšis	Suaugusiems	Jaunimui	Vaikams
Dabar	Pilna kaina	Dabar	Pilna kaina
1 dienos	\$2.00	\$2.50	\$2.00
7 dienų	\$7.50	\$12.00	\$6.75
Sezoniniai	\$22.50	\$35.00	\$20.00
			\$30.00
			\$1750
			\$1125

„LITAS“

1465 De Seve St., Montreal 20, P.Q.
TEL. 766-5827

MOKA už:

Indėlius 5%
Fin. s-tas 4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2.000 bendros santaupų sumos.

IMA už:

Nekiln. turto paskolas 6.5%
Asmenines paskolas 7.6%
Investicines paskolas 8.4%
Pigūs paskolų draudimas iki \$10.000.

KASOS VALANDOS:

1465 DE SEVE: Sekmdieniais 10.30 - 12.30. Darbo dienomis: 10.00 - 3.00 val. kasdien, išskyrus pirmadienį ir šeštadienį. Vakare: trečiadieniais ir penktadieniais 7.00 - 9.00 val.
ROSEMOUNTO SKYRIUS: 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-2472. Diena: penktadienį 1.00 - 6.00 val. Vakare: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 7.00 - 9.00 val.

VAKARĄ - BALIŲ

Programoje:

Premijos įteikimo iškilmės, dalyvaujant premijos laureatui KOSTUI OSTRAUSKUI.

Koncertinę vakaro dalį atliks, pirmą kartą Montrealyje pasirodęs, BOSTONO VYRŲ SEKSTETAS, vadovaujamas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio. Sekstetą sudaro: Vytautas Elkinas, Pranas Šimkus /bosai/, Ričardas Lizdenis, Vytautas Bruzgas /baritonai/, Vytautas Dambrauskas, Norbertas Lingertas /tenorai/. Pats laureatas paskaitys iš savo kūrybos.

Vyks loterija ir veiks gausus ir įvairus bufetas.

Šokiams gros geras orkestras.

Vieta: Aušros Vartų salė. Data: 1966 m. rugsėjo mėn. 24 diena, šeštadienį. Pradžią: 7 valandą 30 min. vakaro. Įėjimas: 2.00 dol., moksleiviams ir studentams 1.00 dol. Lietuvių Akademinis Sambūris Montrealyje.

"BALTIJOS" STOVYKLOJ Štals metais dar numato ma iškasti griovį pagal kalną pavasarinio vandens nukreipimui nuo sporto aikštės ir šulinį. Griovio vietos išvalymui buvo skelbta talka, tačiau ji ne pavyko. Kadangi ryšium su užsakyta kasimo mašina tas darbas buvo neatliktas, tai jį atliko tuo metu prie Lac Sylvere svetovės dr. J. Šemogas, V. Šemogas, P. Rudinskis ir R. Rudinskis. Tikrai gaila, kad tokiu gražiam oru esant neatširanda daugiau talkininkų.

Elektrą naujuosius pa status numatoma įvesti ateinančių pavasarį. Vandentiekio, prausyklo ir toiletų įrengimas, nakvynių namuose priklausys nuo to, kiek pavyks lėšų sutelkti tik atnaujinant pavasarį. Elektros įvedimas atsislepiu \$400, o vandentiekio apie \$1000. Nebespėjus ši met įvesti elektros, vietoje to buvo nakvynių namuose padarytos trūksta mos 24 lovos, lentynos maisto sandėlyje ir sekci jomis stumdomas virtuvės atskyrimas nuo salės. Tuos darbus atliko J. Dalmantas. Taigi nakvynės stovykla dabar turi 56 lovas nakvynių namuose ir 6 lovas pagrindinio pa stato administracijos kam bartuose.

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS

SIUVU IR PARDUODU
Taisau ir Remodeluoju
Vasaros laike saugojimas /Storage /
6396 Bannantyne, Verdun.
PO 7-6183.

LAIKRODININKAS

ANTANAS ŽUKAS

1855 WELLINGTON ST.

Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDUODU
ŽEMOMIS KAINOMIS
LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

AR ŽINOMA, KAD

"NEPRIKLAUSOMOS
LIETUVOS" SPAUSTUVĖ

spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atveju užuojautos laiškus, visokių "statementus", vokus su adresais, laiškašius, žurnalus ir knygas.

Darbu atlieka pigiau, negu kitos spaustuvės. Kviečiame įsitikinti.
Spausdinius galime priimti paštu ir paštu pasiųsti.

Adresas: 7722 George Street,
LaSalle, Montreal, P.Q.
Canada.

Matracų šią vasarą nu pirkta 25, taigi dar trūksta 37.

Sekančiais E po 67 metais laukiama žymiai daugiau stovyklautojų ne tik iš Montreale, bet ir iš kitur.

ŠV. KAZIMIERO PAR. ŽINIOS

-- Kapinių lankymas ir mirusiųjų prisiminimas sekma dienį, rugsėjo 25 d. 3 val. p.p. Visi kapinėse renkasi prie koplyčios. Jeigu bus lietus, lankymas nukeliamas į sekantį po sekmdienį.

-- Parapijos lankymas pradamas ateinančių pirmadienį. Savaitės bėgyje bus lankoma Montreal North, Ville d'Anjou ir Pointe au Trembles irg vės nuo Blvd. St. iki St. Hubert.

AUŠROS VARTŲ PAR.

-- Sekmdienį, rugsėjo 25 d. 3 val. popiet mūsų parapija drauge su šv. Kazimiero par-ja kviečia dalyvauti kapų lankyme Cote-de-Neige kapuose. Aplankyti -- A. V. Parapijos parengimas įvyks spalio 29 d., šeštadienį. Programoje pirmą kartą iš Clevelando "Vėjųnų" kvintetas su gitaromis. Išpildys virš 10 liaudies ir kitokių populiarių dainų. Pirmą kartą iš girsle ir gerai praleisite laiką.

-- Lituanistinės mokyklos pradeda darbą spalio mėn. 1 dieną. Raginame ypatingai tėvus dėti pastangas štai Jaunimo Metais leisti ir padėti savo vaikams lankyti lietuvišką mokyklą.

DĖMESIO!

Ar jūs žinote jūsų apdraudodos bendrovės pavadinimą?

NENUSTEBKITE! JEI PAAIŠKĖS, KAD TAI YRA "ROYAL".

NES "ROYAL" YRA DIDŽIAUSIA APDRAUDOS SRITYJE.

TAIP PAT NIEKO STEBĖTINO, JEI TO IR NEŽINOJOTE, NES "ROYAL" NETURI SAVŲ AGENTŲ AR TIESIOGINIO APDRAUDOS PATARNavimo ĮSTAIGŲ.

"ROYAL" APDRAUDŽIA TIK PERSAVISTOVIUS AGENTUS- KAIP KAD MŪSŲ ĮSTAIGA.

MES ESAME BENDRUOMENĖJE- ESAME BEŠALISKI- ŽINOME JŪSŲ REIKALAVIMUS.

TOKIA APDRAUDOS SISTEMA YRA PATI GERIAUSIA.

Adamonis Insurance Agency Inc.

3907 ROSEMOUNT BLVD. MONTREAL, QUE
TEL. 722-2472.

D.L.K. VYTAUTO KLUBAS

2159-61 ST. CATHERINE E., MONTREAL.

Nuo 1966 m. pradžios pradama išnuomoti sales, talpinančias nuo 100 iki 600 asmenų pagal reikalą -- vestuvėms, suvažiavimams ir kitokiems parengimams.

- Kainos prieinamos.
- Klubiečiams ir jaunimui speciali nuolaida.
- Reikalui esant duodamas pilnas patarnavimas: -- virtuvės indai, personalas ir gėrimai.

Nelaukiami užsakykite kreipdamiesi į Klubą - J. Petrušį, tel: 522-2353

TORONTO

TORONTO LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

mokslo metus pradėjo šeštadienį šv. Cecilijos mokyklos patalpose.

Jaunimo Metai skatina kiekvieną lietuvių susirūpinti savo kalbos ir kultūros išlaikymu išeivijoje. Todėl visi tėvai leiskime savo vaikams į šeštadieninę mokyklą. Vedėjas.

VARPO CHORAS

dalyvaus Lietuvių Dienoje Clevelande, spalio 9 dieną kartu su Čiurlionio Ansambliu išpildydami Br. Badriūno kantatą „Tėviškes namai...“

KLB TORONTO POLITINIS KOMITETAS

rugsėjo 11 d. turėjo posėdį su besilankančiu Toronte prel. P. Ragažinskiu, aptardami lietuvių emigracijos galimybes iš Brazilijos. Komitetą sudaro: J.R. Šmaravičius, J. Matulionis, V. Juzenavičiūtė, Br. Saplys ir dr. M. Ansysas.

DĖL PETRO DAMBRAUSKO

gyvenimo ir mirties jo brolio Jonas Dambrauskas pra neša, kad Petras Dambrauskas vedė spalio mėn., o jo pirmoji žmona buvo mirusi kovo mėnesį, tat ankstyvėse korespondencijoje buvo netikslumas.

ST. CATHARINES TAUTOS ŠVENTĖS

minėjimui su paskaita pakviestas J. Jurkus iš Rochesterio. Meninę dalį atliks taip pat rochesteriečiai B. Čypienė ir R. Obuolis.

Minėjimas įvyks rugsėjo 24 d. 6.30 val. Slovakų salėje, Welland-Pagi g-wių kampe.

Po minėjimo pasilinksmini mas grojant geram orkestrui. Veiks turtinga loterija. Sekmdienį 25 d. pamaldos už Tautą. Apylinkės V-ba.

kią kombinuotą žvejams pritaikintą liemenę laimėjo Alb. Urbonas už 3 svarų basų. Trečią vietą ir žvejų klubo įrankius susidėti dėžę laimėjo veiklus klubo valdybos sekretorius Aug. Mylė už 3 svarų lydeką ir ketvirtą vietą gražiai dekoruotą kavai puoduką laimėjo St. Vyšniauskas už didžiausią ešerį.

Naujais klubo nariais įstojo inž. J. Bulota ir Kanados armijos kapitonas J. Kisielius.

Tragiškai žuvusiems klubo nariams J. Matusevičiui ir K. Čekaičiui klubo valdyba klubo narių vardu pasiuntė vainikus ir užuojautas.

Valdyba ateinančiais metais planuoja Lietuvių klube surengti narių ir svečių didelį susipažinimo vakarą.

Šiuo metu klube yra 57 nariai. Norintieji jais būti malio prašomi sutikimą duoti bent kuriam klubo valdybos nariui.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER CFMB STOTI

BANGA 1410, 5.30 VALANDA VAKARO.

Programos vedėjas L. Stankevičius.

Tel. 669-8834.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695-35-1a Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que. Tel. Raymond 7-3120.

Keating FORD

Sales Limited

4415 Bannantyne Ave., Verdun.

FALCON-FAIRLANE
GALAXIE-THUNDERBOLT
MUSTANG-TRUCKS

USED CARS

1 year guarantee.

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Sales Managers Assistant

Keating Ford lietuvis atstovas

769-8831.

Tel. namų DO6-2548

Istaigos 769-8529.